

VAJAT ERP

BROJ: 68

CENA 2 D.

DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

MLADI ŠERIF

USKORO!

ZA ČITAOCE

„CRTANIH ROMANA“

VELIKA NAGRADNA

I G R A

KUPITE SLEDEĆU SVESKU

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

DESETI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U APRILU

MLADI ŠERIF

Naslov originala

William Mark:

TOD IN TULSA

Copyright 1970. by Martin Kelter Verlag

Bilo je samo nekoliko ljudi, koji nisu znali da Ben Abelman gospodari pokrajinom Talsa. Jedan od tih bio je Hejk Talminen, Finac. Uistinu, niko nije pouzdano znao da možda i njemu nisu sve stvari jasne kao i ostalima, ali se pretvarao da ne zna.

Talminen je imao mali ranč na trinaest milja severoistočno od grada. Malo zemlje, malo goveda, jedna zgrada od čvrstog materijala, i jedan kauboj, to je bilo sve.

Kada je došao u dolinu Ovaso, niko nije verovao da će uspeti da opstane. Međutim, Talminen, taj zdepasti, uporni čovek, uspeo je da se zadrži. Kako je neko prošao u ovom kraju, kako se snašao i kako uspeva da živi, moglo se zapravo ustanoviti tek posle njegove smrti. Najzad, kraj je bio suviše surov i divlji, kao i život u njemu, pa su se često događale neočekivane i nepredviđene stvari.

Talminen se razlikovao od ostalih ljudi po tome što nije strahovao od

Bena Abelmena. Niko nije znao zapravo da mali rančer ne strahuje od Abelmena sve do ovog jutra.

Blistavo plavo nebo bez oblaka prostiralo se nad talasastom Oklahomom. Nasuprot Teksasu, koji se nalazio oko sto sedamdeset milja južno, ovde su pašnjaci bili odlični, a trava visoka.

Talminen je sedeo na kočijaškom sedištu svojih starih kola i odsutno posmatrao grad, koji se nalazio pred njim u udoljici.

Talsa je bio prilično veliki grad. Prilikom poslednjeg popisa 1879. godine, dakle pre tri godine, imao je hiljadu i sto stanovnika, što je bilo veoma mnogo za jedan grad na zapadu. Bio je to čak bogat, napredan grad.

Ljudi su tvrdili da je Ben Abelman zaslužan za to što je Talsa danas ovakva kakva jeste: zdrav, bogat, stočarski grad.

Ben Abelman nije bio ni predsednik opštine, ni šerif. Nije bio ni

u gradskom savetu, niti u bilo kakvoj poziciji, niti službi koja bi mu pomogla da utiče na to kako će se grad razvijati.

Njegova konjušnica nalazila se na sred glavne ulice. Bila je veoma velika i imala preko četrdeset konja, osam kola i sedam peona. Veličini njegovog korala nije bilo premca ni u većim gradovima Oklahome.

Kuća mu je bila velika, masivna i nezgrapna, kao i njen vlasnik, uostalom.

Abelmen je ovamo došao iz Oklahome Sitija. Bio je sin jednog nemačkog trgovca iz Hamburga, čoveka, koji je prodavao sitnu metalnu robu za potrebe brodogradilišta u Hamburgu i smatrao da poznaje svih sedam mora sveta, iako nije makao iz svog grada. Ben je još kao mladić došao u Sjedinjene Države. Prvo je radio u Oklahoma Sitiju kao radnik i jedva tavorio. Međutim, bio je veoma vešt i uskoro je počeo da napreduje. Jednoga dana, bilo je to tačno pre sedam godina, pojavio se u Talsi, kupio kuću u glavnoj ulici i uz nju veliki komad zemljišta. Uskoro je tu kuću zamenio novom, mnogo većom, zapravo najvećom u celom gradu.

Bila je to u izvesnom smislu prkosna, blještavo belo okrečena kuća koja je svakom padala u oči. Ako bi neko i pokušao je da previdi, bilo bi mu to nemoguće. Oči su mu formalno bila džinovska slova na fasadi, kojima je bilo ispisano ime vlasnika.

Posao sa konjušnicom je cvetao. Abelmen, u svakom slučaju, nije

tek onako izabrao ovo mesto. U Talsi i njenoj okolini iz nekih gotovo neobjašnjivih razloga vladala je nestašica konja. Abelmen je to blagovremeno shvatio i uz samu konjušnicu otvorio trgovinu konjima.

Ovakav napredak u Talsi mu je doneo u početku isto toliko simpatija, koliko bi mu doneo ma gde u Državama. Poznato je da okolina često sa zavišću posmatra tuđi prosperitet.

Abelmen na to nije davao ni dve pare. Situacija se vremenom menjala. Sa njegovim prosperitetom bogatstvom raslo je i poštovanje. Što je njegova moć bila veća, to je i poštovanje i strah od njega bivao sve jači. Svako u Talsi i okolini uskoro je bio zaražen tim strahom.

Izuzev, kao što je već rečeno, Hejka Talminena.

Riča, dugonoga kobila vukla je staru kočiju širokom, peskovitom glavnom ulicom Talse. Pored Genanove stolarske radionice, pored velike kovačnice, koja je bila Faradejevo vlasništvo, zatim pored Hilbertove trgovine mešovitom robom, koja je imala nekoliko velikih izloga — nešto sasvim novo u ovom kraju. Konačno se zaustavila iza malene šerifske kancelarije, to jest, ispred Baderove trgovine gvoždarskom robom.

Talminen bez žurbe siđe sa kočijaškog sedišta i povuče svoju kobilu u oskudnu senku trošnog krova nad tremom gvoždarske radnje.

Odmah sledeće imanje bila je Abelmenova konjušnica. Već i sama blještavo bela obojena ograda

uz smeđi zid skromne trgovine morala je pasti u oči.

Padali su u oči i ljudi, koji su se odmarali na prostranom tremu.

Najviše se među njima isticao momak veoma krivih nogu — kosooki dugonja. Bio je to Algernon Slat, Abelmenova desna ruka, momak od trideset godina. Već sa dvadeset koraka moglo se otkriti da je revolveraš.

Slat je sedeo na ogradi trema, leđima naslonjen na široki stub i posmatrao Finčeva kola.

Iza njega je stajao Majk Hogan sa ugašenom cigarom među zubima.

I Kid Pelgram je ovog prepodneva bio tu. Inače se retko viđao ispred kuće. Njegov posao je bio da nadgleda peone.

Drečavo žutu košulju Algernona Slata bilo je teško prevideti, kao i njega samog, kao fasadu kuće njegovog gazde i uopšte sve, svih sto pedeset jardi blještavo bele ograde, kuće i trema.

Ben Abelmen nikada nikome nije rekao da zahteva da ga pozdravljaju, ni njega, ni njegove ljude. Uprkos tome, u Talsi je to bio nepisani zakon da sve što nosi ime Abelmen, što njemu pripada, bude pozdravljeno sa najdubljim poštovanjem.

Ovo se, jasno, nije odnosilo na Talminena. On nikada nije pozdravljao, bolje rečeno da ovog sunčanog jutra.

On uopšte nikad nikoga nije pozdravljao, ali to nikome nije bilo oči. Zapaženo je samo da Abelmenove ne pozdravlja!

Talminen je vezao svog konja za

prečku ispred Baderove radnje. U tom trenutku se dežmekasti Pelgram, koji je stajao na susednom tremu, naglo uspravi i zadenu palčeve u opasač, načičkan mecima. Onda je Fincu doviknu izazivački:

— Hej! zar to nije onaj prokleti, momak, koji dolazi iz ovčarskog kraja!

Hogan, koji je stajao kraj njega, nasmeja se razvučeno.

— Da, da, Kid, čini mi se da si u pravu.

— Zar ti se ne čini da čak dovde dopire smrad tora?

— Sasvim jasno — povlađivao je Hogan.

Algernon Slat, kako su ga momci zvali, Al, obavio je rukama svoja skupljena kolena i čutao. Kao Talminen, uostalom, ali ne tako dobro.

Finac priđe kolima, skide sa njih korpu i dve vreće, pa se onda pope na trem.

Džef Bader ga je gledao mrzovoljno.

Talminen kratko pozdravi, a onda položi svoju cedulju na sto. Ne sačekavši trgovca, odmah je krenuo po radnji i sakupio raznu robu, a onda je spustio kraj vrata. Tek pošto je sve to učinio, pogledao je cedulju.

Bader još nikada nije doživeo da Finac nešto zaboravi. Prema tome, ovaj mali rančer iz Ovaso doline nipošto nije bio tako glup, kao što su momci to tvrdili.

Talminen položi novac na tezgu, otvori vrata i ponese prvo vreće. Zastao je na sred trema. Napred, na ulici, stajala su mu kola. Nedosta-

jao je levi zadnji točak, a ruda je bila prazna.

Oni su mu, dakle, ispregli konja.

Talminen spusti vreće i okrete glavu levo u pravcu Abelmenove konjušnice. Al Slat je još uvek se-
deo na isti način kao i pre četvrt
sata. Jedina razlika bila je u tome
što sada nije posmatrao Finca, ne-
go suprotnu stranu ulice. Gledao je
tamo netremice, kao da je otkrio
nešto izuzetno značajno.

Majk Hogan je stajao kraj nje-
ga, naslonjen uz ogradu trema, dok
je Kid Pelgram podupro desnom
nogom zid kuće. Ruke su mu bile
prekrštene na grudima, a pogled
prikovan na suprotnu stranu ulice.

Talminen se uputi prema Abel-
menovom tremu.

— Hej, konjušaru, da li si video
negde mog konja?

Pelgram okrete glavu. Zelenkaste
oči ljutito su mu sevale.

— Šta si to rekao, ovčaru? —
prosijktao je.

Finac ukloni svoj šešir sa širo-
kim obodom sa čela i podboči se.
Bio je srednjeg rasta, plav, koščat,
ali snažan čovek. Pelgram je bio
bar toliko jak koliko i on. Talmi-
nenovo lice potamne.

— Slušaj me, konjušaru, ja neću
svađu. Pitao sam te da li si video
mog konja.

Pelgram pogleda Hogana.

— Reci, Majk, možeš li ti ovo još
da izdržiš? Ovde užasno smrdi na
ovce. Ovaj momak mora da zaudara
na deset milja i to uz vetar.

Talminen se okrete.

Džef Bader je stajao na otvore-
nim vratima svoje radnje i brisao
koščate ruke o zelenu kecelju, po-

krivenu brojnim mrljama od rđe.
Onda je bespomoćnim pokretom
prešao rukom preko čelavog teme-
na. U kući do Baderove nalazila se
šerifska kancelarija. I na njoj su
vrata bila otvorena i jedan čovek
je stajao u okviru vrata. Mogao je
imati pedeset godina. Bio je visok
i mršav. Brandon Kej, šerif Talse,
imao je prosedu kosu, svetle oči i
lice izbrazdano nebrojenim borama.
Levo, na izbledelom prsluku, svet-
lucala je šestokraka zvezda.

Talminen nije prešao ni tri ko-
raka, kad ga Pelgram stiže i poku-
ša da mu preseče put.

— Ti si me oslovio, ovčaru?

Finčeve svetle oči bile su tvrde
kao planinski kristali. Potrajalo je
prilično vremena pre nego što je
uzvratilo:

— Ja sam ti već rekao da ne
tražim svađu, konjušaru. Sklanjaj
mi se s puta!

Pelgram je zamahnuo.

Bio je to jak, težak udarac, koji
je Finca odbacio na drveni zid Ba-
derove radnje.

Čuvar zakona i trgovac su se trg-
li, jer je izgledalo da se cela kuća
zatresla pod udarcem.

Ko je sada očekivao da se Finac
od ovog udarca neće oporaviti bio
je u zabludi. Kao da se ništa nije
dogodilo, okrenuo se i pošao natrag.
Pelgram je stajao spreman na bor-
bu. Međutim, Finac prođe pored
njega. To jest, nameravao je.

— Smrdiš na tor, momče! — vi-
kao je Pelgram za njim.

Finčeva pesnica polete neshvat-
ljivom brzinom. Od rada ogrubela
pesnica pogodi vrh brade razmet-
ljivog Pelgrama. Ovaj prvo klonu

na kolena, a onda se grogi sruči na tle.

Hogan nije gubio ni časa. Ni Talminen. Odmah je zamahnuo pesnicom, pogodio svog novog protivnika u rebra i bacio ga prema stubu trema.

Al Slat je shvatio da je došao njegov minut. Hitro je kliznuo sa ograde trema na ulicu. Pošto je Finac savladao dvojicu svojih protivnika, Al Slat savi ruke u laktovima, gurnu svoja dva revolvera sa crnim drškama kalibra trideset osam malo više napred, a onda se raskorači.

— Izlazi na ulicu, Talminen!

Finac ga je oštro odmerio.

— Ja s tobom nemam ništa, Slat — odvratio je i uputio se prema šerifu.

— To je uvreda, ovčaru! — zaur-la Slat.

Talminen ga je mirno posmatrao.

— Ja nemam ovaca, Slat. Ti imaš hube, ali u glavi.

Talminen se okrete i pođe. Ulicom se prolomi pucanj. Metak je okrznuo potpeticu Talminenove leve čizme. Ovaj je zastao i sasvim lagano se okrenuo.

Al Slat je već odavno vratio revolver u futrolu. Stajao je spreman za borbu: desna šaka mu je poluotvorena stajala iznad same drške kolta.

— Poteži revolver, Talminen!

Finac ga prezrivo odmeri.

— Trebalo bi da otvoriš oči, Slat. Tada bi sasvim lako mogao da vidiš da ja uopšte ne nosim oružje.

Hogan je opet bio na nogama i bacio se na Finca. Odmah mu se

pridružio i Pelgram. Finac je uspeo da žestoko pogodi Hogana u glavu i odbaci ga. Međutim, Pelgram ga je zaskočio s leđa i povukao na zemlju. Pošto nije mogao da ga savlada, jer se žestoko otimao, Pelgram zviznu dva put oštro. Istog trenutka kapija se otvorila i njegova dva peona su mu pritekla u pomoć.

Pretukli su zverski Finca tako da više nije mogao da ustane.

Da li je Talsa bila užasnuta?

Nipošto!

A imala je razloga da se užasne! No, kako se užasavati onoga, što se događa svakog dana.

Abelmenovi su već godinama pružali gradu takve scene. Uvek se tu našao neki čovek, kakav je sada bio Slat, desna ruka Bena Abelmena, i, jasno, uvek bi se našao drugi čovek, koji nije imao dovoljno poštovanja prema Abelmenovima.

Kao što je rečeno, građani Talse su već godinama posmatrali ovakve scene. Ipak, ova današnja je imala posebno značenje. U ličnosti Finca Talminena bio je uništen poslednji čovek, koji je bio protiv njih. Ili, bolje rečeno, nije bio za Bena Abelmena.

Ne svirepe batine koje je Finac dobio, nego ta činjenica donekle je potresla građane.

Na suprotnoj strani ulice, za stolom koji se nalazio uz prozor Šajdelerove krčme, sedeo je mladi čovek. Bio je veoma visok, plećat i nosio tamno sivo platneno odelo. Ispod šešira virio mu je pramen crne kose. Imao je sveže, mlada-lačko lice i živahne plave oči.

Dok se krčmar bavio pranjem čaša, mladi čovek je posmatrao scenu na suprotnoj strani ulice budnom pažnjom.

Ono što ga je naročito čudilo, bilo je držanje mesnog šerifa. Kao da ga se ništa ne tiče, okrenuo je leđa i izgubio se u svojoj kancelariji. Mladić ispi svoje piće, podiže se, uze bisage i priđe šanku.

Krčmar uze novac, ne pomišljajući da ga razmeni i vrati ostatak. Samo je promrmljao.

— Do viđenja.

Mladić je stajao i dalje. Krčmar ga pogleda.

— Šta se dogodilo?

— Kusur!

Šajdeler nije imao nameru da prevari mladića. Bio je tako utonuo u sumorne misli, da nije ni primetio koliko je novaca uzeo. Zato je sada brže bolje privukao mladićevu čašu, sipao u nju još jedno piće i ponudio strancu.

— Evo, ispite na moj račun, da ne dođete još na pomisao da sam hteo da vas obmanem.

Mladić stavi kusur u džep.

— Sve je u redu, krčmaru.

Šajdeler podiže pogled sa šanka.

— Znate, svako ovde ima svoje brige.

— Vi takođe?

— Da, iako mi verovatno nećete poverovati.

— Zašto šerif ništa ne preduzima?

Šajdeler odloži čašu, koju je upravo isprao i gotovo s treskom je spusti na šank.

— Šerif? On je već bio tamo.

— Gde tamo?

— Tamo, u redu koji je Talmi-
nen okončao.

— Šta? Zar su i njega pretukli?!

— Naravno. Od tada je još samo figura.

Stranac odmahnu glavom.

— Prilike ovde su nešto kao u divljem Teksasu.

— Tako strašno baš nije, ali ovde, u Talsi, vlada jedno pravilo: ne smeš biti protiv Bena Abelmena.

— Je li to ona konjušnica preko?

— Konjušnica, trgovina konjima, ogroman koral na istočnom kraju grada i mnogo novaca nekoliko kuća dalje, mislim u banci.

Stranac kao da nije shvatao. Kako se jedan bogati trgovac mogao tako postaviti? Pre svega, zbog čega? Da li je imao koristi od toga?

Šajdeler prođe prstima kroz tamnosmeđu kosu i namesti krajeve šarenog šala, koji je umesto kravate nosio oko vrata.

— Znate, mi smo tek dve godine ovde. Doselili smo se iz Švajcarske, preko, u staroj Evropi je iznenada postalo pretesno. I majka je poslala nama. Hteli smo da stvorimo novi dom. Ništa nismo uspjeli. Ovo je treće mesto i više ga ne možemo menjati. Tri puta se može počinjati, a za četvrti put ponestane hrabrosti i snage. Shvatate li me? Ovaj grad, ovu prokletu Talsu najbolje bi bilo nazvati Abelmen Siti.

— Možda to ne bi ni bila loša ideja.

— Lako je vama da se smežete. Vi ćete uzeti sledeću poštansku kočiju i nastaviti put.

— To neću učiniti.

Šajdeler pokaza rukom na svoj lokal.

— Vidite, ovo je poslednje što smo uspjeli da učinimo. Ovu „viski

stanicu", kako smo je nazvali. Točimo dobru rakiju i nadali smo se da ćemo imati dovoljno gostiju da možemo da živimo. Ispalo je, međutim, drukčije. Ben Abelmen nije dozvolio.

— Šta bi se njega mogli da tiču vaši gosti?

— Tiču ga se, i te kako. No, i mi to u početku nismo shvatili. Niko ne sme ništa da postane ni postigne bez njega. Shvatate li sada?

— Čini mi se da polako počinjem da shvatam.

Abelmen hoće da bude gazda celog grada, cele pokrajine.

— Ima li on nešto od toga?

— Ja sam se dugo pitao. Ni sada vam baš ne bih mogao sasvim odgovoriti na to pitanje. On, u stvari, ne može da ima nešto neposredno od toga. A s druge strane, možda i ima nešto, posredno. Time što su svi zavisni od njega, on postaje bogat.

— Dakle — primeti stranac — vi ste mi sasvim dobro odgovorili na moje pitanje.

Krčmarevo lice obli rumenilo. Stavio je prst na usta.

— Ne bih nikako hteo da se pridružim onim pretučenim momcima, čoveče. Znam dobro da Ben, ili Big Ben, kako on u stvari voli da ga zovu, neće prezati ni od čega. Budite u to uvereni.

— Zar šerif nema pomoćnika?

— Da, imao je.

— Ali, ovako veliki grad bi morao...

— Imao je, kao što sam vam već rekao, ali momci su uhvatili maglu, pošto je Al Slat izbacio iz čiza-

ma Fina Malkoma. Naravno, u dvoboju.

Stranac razrogači oči.

— Šta? Zar je taj ubio pomoćnika šerifa!

Šajdeler odmahnu glavom.

— Ubio? Ko još upotrebljava taj izraz, mister? Nije ga ubio. Zar vam nisam rekao da je bio dvoboj u pitanju. Malkom je bio mlad dečko, vaših godina, možda malo stariji, i veoma hrabar. Al Slat je morao da ga skloni, jer mu je smetao. Zbog toga ga je izazvao na dvoboj. Tražio je od Malkoma da prvo odloži zvezdu.

Stranac dodirnu obod šešira u znak pozdrava i pođe prema vratima.

Šajdeler doviknu za njim:

— Sledeća poštanska kočija polazi za pola sata.

— Znam, ali ja polazim znatno kasnije.

Krčmar obiđe šank i pođe prema mladiću.

— Sačekajte malo, momče. Ostavili ste na mene dobar utisak. Hteo bih da vam dam savet. Penjite se na kočiju i gledajte da što pre okrenete leđa ovom prokletom gradu.

— Prokletom?

Krčmar procedi kroz zube:

— Da, stranče. Talsa je ubistvena.

— Znači, pomoćnik nije jedini koga je Abelmen likvidirao?

Šajdeler odmahnu glavom.

— Ne.

— I oni su, naravno, svi pali u dvoboju sa Abelmenovim ljudima?

— U dvoboju sa jednim od njih, sa Algernonom Slatom.

Mladić pogleda preko krila po-

mičnih vrata na suprotnu stranu ulice.

Sedeo je tu na ogradi trema, skupljenih kolena, utonuo u mračne misli, taj revolvenaš — Al Slat.

— A oni drugi? Oni su sredili ostale? Nećete mi valjda to ozbiljno tvrditi da se ceo jedan grad boji dvojice štalskih momaka.

— Ne, stranče, sasvim sigurno ne. Pelgram i Hogan su samo figure. Big Ben ima druge opasne momke. Ako stvar postane prilično ozbiljna, onda pušta s lanca dvojicu svojih bufala, braću Šervud. Džef Šervud je momak od preko sedam stopa. Njegov brat Džoe je možda dva inča niži, ali je zato krupniji i opasniji. Onda je tu još Ed Gibon, užasan tip, koji izgleda kao da je došao pravo iz Fort Vorta, gde je bio osuđen na trostruku doživotnu robiju. I da ne zaboravim: Lari Bukman...

— Bukman — prekide ga stranac. — Sve mi se čini da sam to ime već negde čuo.

— Može biti. Lari je mlađi brat ozloglašenog Bila Bukmana. Može imati najviše devetnaest godina, a ponaša se kao da je Abelmenov sin.

— Abelmen? Kakav je on sam?

Šajdeler sleže ramenima.

— Mi ga znamo samo kao gazdu, koji ni na koga ne obraća pažnju. Ali, sudeći po respektu koji njegovi ljudi imaju, sumnjam da je zgodno čak i trešnje s njim jesti. Verovatno ima samo jednu jedinu slabu tačku, a to je njegova šesnaestogodišnja ćerka Mildred. Ona je lepa i pametna, ali je izgleda nasledila sve očevo častoljublje. Bar tako

tvrdi žene u gradu. Ja je, naime, ne poznajem. Dok je bila manja, nekoliko puta je ovde dolazila po pivo. Za poslednjih pola godine video sam je samo nekoliko puta i to samo kada je izjahala iz dvorišta, ili kada je elegantno odevena, izlazila iz kuće, da bi ušla u kočiju.

— U poštansku kočiju?

Krčmar se nasmeja.

— Poštansku kočiju? Vi, izgleda, još uvek niste shvatili. Abelmenu niko i ništa nije potrebno, pa prema tome ni poštanska kočija. Ben Abelmen je kupio sebi jednu, a konja ima dovoljno. On je čak izgradio stanicu za zamenu konja između Oklahoma Sitija i Talise. Ljudi ima dovoljno.

Šta li je hteo taj Ben Abelmen? Po spoljnom utisku delovao je kao zelenoš, odevao je ćerku kao da je guvernerova, imao je sopstvenu poštansku kočiju i veliku, raskošnu kuću. S druge strane, pak, držao je momke, koji su se od bande razbojnika razlikovali jedino po tome što u ovom trenutku ni za jednim od njih nije bila raspisana poternica.

— Gledajte, momče, da što pre odmaglite odavde — reče krčmar uz uzdah. — Ja bih hteo da mogu. Odmah bih se menjao sa vama.

— Da li biste baš?

Stranac pogleda krčmara pravo u oči.

— U redu, ja sam spreman i držim vas za reč. Promenimo se. Ja moram dole u Šaun. Popnite se u poštansku kočiju i putujte umesto mene, a ja ću preuzeti vaš posao iza šanka.

Šajdeler se tužno osmehnu.

— Kad je neko sinotinja, svi mu se rugaju,

— Ja vas ne shvatam. Evo moje ruke. Mene dole čeka posao, koji vam rado ustupam. Ne donosi baš mnogo, ali je siguran novac.

— Kakav posao?

— Pomoćnik kod šerifa Abramsona u pokrajini Potautomi.

Krčmar se strese.

— Pomoćnik? Čoveče, pa vi ste policijski činovnik!

— Da, ako nemate ništa protiv.

Šajdeler se ponovo strese.

— Vi ste verovatno avanturista. Šta zamišljate da vas dole u Šaunu očekuje? To je rupčaga poslednje vrste. Ni u pola velika kao Talsa.

— Baš zbog toga bih hteo da ostanem ovde.

— Ali, u Šaunu nema Bena Abelmena — podseti stranca krčmar.

Stranac klimnu glavom.

— Baš zato.

Zatim je izašao napolje.

Krčmar je gledao za njim kako krupnim, odlučnim koracima prelazi ulicu i doista ulazi u šerifsku kancelariju.

— Momak mora da je sit života, ili umobolan — promrmlja krčmar sebi u bradu i okrete glavu.

Video je sasvim jasno: Al Slat, Pelgram i Hogan pratili su stranca pogledima.

Mladić je zakucao na vrata šerifске kancelarije.

— Da!

Otvorio je vrata i ugledao sedokosog čuvara zakona kako stoji uz orman sa vinčesterkom u ruci,

— Hoćete li da me ustrelite, šerife? — upitao je stranac i spustio svoju tešku torbu na pod.

— Ne, ne baš obavezno. Naime, upravo čistim pušku.

Bila je to laž. Šerif Kej je uzimao pušku u ruke od onog dana kada su ga braća Šervud tako surovo pretukla. Naime, uzimao je pušku u ruke čim bi se vrata otvorila.

— Ko ste vi? — upitao je sedokosi šerif, ispitujući mladićevo lice pogledom svojih smeđih očiju.

— Moje ime je Koneli. Tomas Koneli. Dolazim iz Dodž Sitija.

— Odašle?

— Iz Dodža — ponovi Tom, začuđeno što šerif iz Talse ne zna čuveni Dodž.

Brandon Kej klimnu glavom.

— Dodž Siti! Zar on uopšte postoji? Ja sam već mnogo slušao o njemu, ali mi se sve čini da se on nalazi preko u Evropi, ili čak na Meseću.

Tom Koneli priđe stolu, skide šešir i maramicom obrisa čelo.

— Prilično toplo danas, šerife, zar ne?

— Izdržava se nekako. Kod vas je, naravno, znatno svežije.

— Da, hvala bogu. Ali od toga ja baš nemam ništa, niti ću imati.

— Kako to mislite?

— Zbog toga što neću da se vraćam.

— Nećete odavde?

— Tražim posao, šerife.

— Zašto ga niste tražili u Dodž Sitiju?

— — Zbog toga što sam hteo da ga nađem u Oklahomi. To odavno priželjkujem. U Kanzasu sam

već osamnaest godina, što je prilično dugo.

— O, a koliko imate godina, mislim sada?

Mladić planu.

— Sada? Sledeće godine ću napuniti devetnaest.

— O, to znači da sada imaš celih osamnaest?

Na to mladić reče na šerifovo iznenađenje:

— Da, da u stvari za nekoliko meseci.

Brandon Kej razrogači oči.

— Šta? Momku je tek sedamnaest godina i usuđuje se još da me laže!

— Ko vas laže?

— Pa ti si mi rekao da ćeš sledeće godine imati devetnaest!

— To je potpuno tačno. U oktobru ću imati osamnaest, znači iduće godine u oktobru ću imati devetnaest. Vrlo jednostavna računica.

— I šta hoćeš ovde, Koneli?

— Tražim posao.

— Kakav posao?

— Posao pomoćnika.

Šerif Kej priđe mladiću, koji je bio izuzetno krupan i visok i izgledao znatno stariji, nego što je.

— Slušaj me dobro, Tome Koneli! Ja sam šerif Kej i ne zapošljavaš me decu.

Tom steže pesnice.

— Bez vređanja, šerife. Da ja ovde ne očekujem posao, još biste imali gužve sa mnom.

Kej se nasmeja.

— Nevolje, sa takvim žutokljuncem? E, to bih baš voleo da doživim!

— Samo izvolite!

Mladi Tom je dohvatio šerifa, podigao ga visoko, protresao sa njim kroz vazduh, a onda ga spustio na policu za puške.

Brandon Kej je bio toliko zbunjeno, da je mogao jedino da hukne.

Tom Koneli se široko, dečjački snejala. Šerif ga odmeri sa simpatijom.

— Gde se tako nešto može naučiti, Tom?

— To se uči u Dodž Sitiju, naravno pod uslovom da imate posla sa pravim ljudima.

— I ti si imao posla sa tim, pravim ljudima?

— Da, tvrdim vam.

Šerif Kej kliznu sa police i odloži vinčesterku u orman.

— I ti, dakle, doista tražiš ovde posao?

— Da, tako je, šerife. Ja sam zapravo hteo u Šaun, ali ću ipak radije ostati u Oklahomi.

— Zbog čega to?

— Reći ću vam to jednom kasnije.

— U redu. Meni je, naravno, potreban pomoćnik, Tome. No, pre nego što ti prikažim zvezdu, dužnost mi je da ti na nešto skrenem pažnju.

— Na šta to, šerife?

— Odnosi se na grad i na posao.

— Ukoliko slučajno imate nameru da mi ispričate priču o Abelmenu, moram vas razočarati — poznata mi je.

— Bez obzira, momče, ne mogu ti dati posao.

— Možete, šerife, možete. U ovako velikom gradu potrebni su pomoćnici.

— Bilo ih je — uzvratu šerif sa gorčinom u glasu.

— I gde su sada? — upita mladić.

— Jedan od njih je mrtav, a ostali su uhvatili maglu.

— To me ne interesuje, šerife. Dakle, kako stoji stvar? Mogu li da dobijam posao?

Brandon Kej obide sto i struči se u velikom naslonjaču. Iz grudi mu se ote dubok uzdah.

— Ben Abelman to ne bi hteo.

Mladićevo lice ponovo obli ru-
menilo.

— Ko je Ben Abelman, šerife? Da li je on možda US maršal? Ob-
lasni šerif, ili guverner, ili bar gra-
donačelnik?

Brandon Kej okrete glavu i po-
gleda kroz prozor.

— Ne, Tome, ništa od toga, ali
je Ben Abelman, a to u Talsi вреди
mnogo više.

— Da li on određuje hoćete li se-
bi uzeti pomoćnika, ili ne?

Preko šerifovog lica prelete sen-
ka.

— Naravno ne, to je stvar samog
šerifa.

— U redu, znači, dobiću taj po-
sao?

Kej se lagano podiže iz naslo-
njače i podupre se šakama o povr-
šinu stola. Bio je lako povijen. Po-
gled mu je bio krajnje ozbiljan.
Potrajalo je prilično pre nego što
je odgovorio.

— U redu, dobićeš posao, Tomase
Koneli. Zbog toga što si prvi mo-
mak koji dobrovoljno hoće da pri-
hvati posao. Čak prvi, koji se za
poslednjih nekoliko godina potru-
dio da u Talsi nosi zvezdu.

Šerif je imao više razloga, nego
što ih je glasno izrekao. Jedan od
razloga, koga ni sam nije bio sves-
tan, bila je činjenica da je ovaj cr-
nokosi, plečati momak došao iz
Dodž Sitija...

Ovaj mladić bio je neobična me-
šavina neobuzdanosti i zanosa. To
je bilo nešto što je slomljenom
Brandonu Keju, koji je odavno na-
pustio sebe i svoj posao, iznenada
donelo tračak nade i nateralo ga
da živi.

U stvari, bilo je to još manje od
tračka nade, jer, konačno, šta je
mogao jedan jedini momak, sedam-
naestogodišnjak, protiv Abelmeno-
vih.

No, već sama činjenica da je mla-
dić, iako je poznavao prilike u gra-
du, hteo zvezdu, prinudila je šerifa
da usliši molbu mladića.

Bili su sami. Osim njih nikog
nije bilo u kancelariji, pa prema
tome niko nije ni bio svedok u
trenutku kada je šerif Kej prič-
vrstio zvezdu za prsluk mladom
Koneliju.

Tom steže ruku svom novom gaz-
di. Hrabro je otrpeo pogled, kojim
ga je šerif odmerio. Bio je to po-
gled pun brige i sažaljenja.

Tom je znao kakav težak posao
je prihvatio. Međutim, u njegovim
ušima još su odjekivale reči velikog
Vajata Erpa, čuvenog maršala iz
Dodž Sitija: ... „Dok je čovek mlad
mora da se bori, kako bi u staros-
ti imao razloga da se odmara. Ina-
če starost, samo po sebi, nije raz-
log za odmaranje”.

Šerif Abramson iz Šauna, koji
je u maju posetio jednog prijatelja
u Dodž Sitiju, sreo je mladog Toma

u glavnoj ulici i s njim stupio u razgovor.

Kasnije su se još jednom sreli van grada, kod velikog korala. Tada je mladić učinio veliku uslugu čuvaru zakona iz Šauna, hrabro ga braneći od trojice pijanih kauboja. Posle toga mu je šerif Abramson rekao:

— Ako nekada budeš tražio posao, Tome Koneli, naći ćeš ga kod mene u Šaunu.

Zbog toga je i krenuo u Šaun. No, pitanje je da li ga se šerif Abramson još uvek sećao.

Pošto je novi pomoćnik šerifa stavio svoju torbu u omman, pričvrstio opasač i olabavio teški revolver kalibra četrdeset pet krenuo je prema vratima.

— Imate li kakav poseban zadatak za mene, gazda?

— Ne, Tome. Prvo malo razgledaj grad, a onda kreni do gradske većnice, a odatle dalje desno, do ulice Arkanzas. Tamo ćeš naći Balderov pansion, gotovo na samoj obali reke. Prenesi gospođi Balder moje pozdrave i reci joj da ti da jevtiniju sobu.

Tom klimnu glavom i izađe.

Ne skrećući pogled na levu stranu, video je da dva štalska momka ne skidaju pogled sa njega. Primećio je isto tako da Al Slat još uvek sedi na ogradi trema.

Tom Koneli je mogao sada da skrene na desnu stranu. Mogao je dalje da pređe ulicu i nastavi put. Međutim, odlučio je sa njemu svojstvenom upornošću da prođe pored trgovine gvoždarskom robom, pravo pored Abelmenovih ljudi.

Šerif, koji je to posmatrao kroz

prozor, oseti kako mu srce brže udara.

Da li je mladić bio tako hrabar, ili je bio luckast?

Odlučnim koracima, uspravljen mladić iz Dodž Sitija se približavao belo okrećenom tremu.

Peon Pelgram razrogači oči. Majk Kogan je zinuo u čudu. Samo je Algernon Slat još uvek držao skupljene noge i nezainteresovano posmatrao sredinu ulice.

Pelgram pođe prema sredini ulice da mladiću preseče put.

Tom zastade tek jednu jardu ispred njega i izvadi virdžinija cigaru iz džepa.

— Imate li vatre?

To je peonu formalno zaustavilo dah.

Tom podiže obrve.

— Ne? Šteta! Možda vi imate? — obratio se Hoganu.

Međutim, i ovaj mršavi momak je bio toliko iznenađen, da nije umeo da odgovori.

Koneli je išao dalje i, na veliko užasavanje krčmara, koji je sve ovo posmatrao iza zavese, prišao pravo revolverašu Algernonu Slatu.

— Imate li možda vi vatre, za mene, mister Slat?

Revolveraš okrete glavu.

— Ti znaš moje ime — gotovo je zarežao.

— Da, ja sam Tom Koneli. Dakle, kako stoji stvar sa vatrom?

Slat nije skidao pogled sa stranca.

Onda se odigralo sve veoma brzo. Pelgram priskoči i prosikta:

— Možeš imati vatre, dečko. Sevaće ti iz očiju.

Levi bekhend pogodi peonovu glavu kao udarac čekića.

Hogan koji se s desne strane bacio na mladića, promašio je njegovu glavu i dobio udarac za vrat, od koga je nekoliko trenutaka bio potpuno ošamućen. Slat je sedeo kao prikovan na svom mestu. Koneli ga mirno pogleda i upita, kao da se ništa nije dogodilo:

— Šta bi s tom vatrom, mister Slat?

Pelgram je čučao na zemlji i uspeo je da, iako mu je u glavi dobovalo kao u kovačnici, zagviždi.

Sa strane, iza Konelija, otvorila su se vrata. Istrčala su dva momka, koja su pre kratkog vremena pretukla Finca. Priskočili su mladiću s leđa. Uvežbana igra se ponavljala, ali ovog puta loše. Mladić iz Dodž Sitija se naglo okrete oko svoje ose, dočeka prvog napadača na desnu pesnicu.

Onda je podskočio pola koraka u stranu i sledećeg protivnika pogodio žestokim aperkatom u vrh brade. Odmah zatim obratio se Slatu.

— Dakle, nemate vatre.

Nije ječao, nije hvatao vazduh, nije izgledao zbunjen, niti ošamućen. Naprotiv, izgledao je kao da se ništa nije dogodilo.

Šajdeler obrisa krpom za čaše oznojeno čelo. Njegovo iznenađenje postalo je bezgranično kada je video kako revolveraš izvlači šibicu iz džepa.

Tom zapali svoju virdžiniju i vrati revolverašu šibicu. Slat ga je gledao sa uzdržanim gnevom.

Prokletstvo, ovaj mladić se nije potrudio čak ni da izvuče svoju cigaru iz usta za sve vreme gužve.

Tom dodirnu obod šešira i nastavi put.

Revolveraš je gledao za njim, namrštena lica.

Ne samo vlasnik krčme Šajdeler, nego i nekolicina drugih ljudi posmatrali su događaj ispred Abelme-nove kuće.

Al Slat je to znao i to ga je naročito žestilo. Znao je da ga ti kukavni ljudi uvek posmatraju, da uvek uvlače glavu u ramena i sve aminuju, ne razbijajući glavu time šta će biti sa njihovim gradom.

Tom Koneli je stigao do kraja trema, prešao ulicu, i promakao pored Dikslejeve kockarnice.

En Balder je bila lepa, energična plavuša od šesnaest godina. Izgubila je roditelje još pre osam godina, prilikom napada na poštansku kočiju, nedaleko od grada. Gospođa Meri Perkins, sestra njene majke, do skora je vodila posao. Ali, njena tetka Meri nije bila dobrog zdravlja, pa je bila zadovoljna što je nečaka sve više i više preuzimala posao. Tetka je još sada samo sedela za kasom, dok se mlada En brinula o svemu: velikoj kući, prostranom dvorištu, štalama i mnogobrojnim sobama za goste. Odlučna, lepuškasta En Balder, po ugledu na poznate pansione u dalekom Tombstonu, uskoro je imala tako razgranat i dobar posao, da se njena kuća smatrala prvom u gradu.

Tom je upravo izlazio iz malog predvorja, kada ga En primeti i pođe za njim. Stigla ga je na tremu.

— Mister Koneli? Kada ste se upisivali u knjigu gostiju, rekli ste mojoj tetki da imate posao u gra-

du. Smem li da pitam gde radite?

— Naravno, gospođice Balder. Radim kod mister Keja.

— Kod?

— Sasvim tačno, kod mister Keja.

En skloni pramen kose sa čela.

— Slušajte, mister Koneli. U gradu Talsi poznajem samo jednog jedinog čoveka, koji se zove, Kej, a on je šerif.

— Tačno, baš kod njega i radim.

— Kod šerifa? — promuća devojka. — Nećete valjda time da kažete da ste prihvatili zvezdu i da ste postali pomoćnik šerifa?

Tom sleže ramenima i osmehnu šeretski.

— Čak i pod pretpostavkom da kod vas padnem u nemilost, moram da priznam da su vaše slutnje tačne. Ja sam pomoćnik šerifa Brandona Keja.

Devojka se obazre na sve strane, a onda povuče svog novog gosta za rukav.

— Udite, molim vas, još jednom za trenutak. Treba nešto da vam kažem.

Tom je pogleda pravo u oči.

— Ukoliko hoćete da mi ispričate priču o Abelmenu, gospođice Balder, već je znam.

En zabaci glavu.

— Znae je? I uprkos tome ste prihvatili posao?

— Da. Konačno, moram da živim.

En je stegla usnice. Razmišljala je grozničavo, a onda rekla:

— U redu, idite onda šerifu i vratite mu zvezdu. Možete raditi kod mene.

— Šta da radim kod vas? Da vam možda nije potreban šerif?

— Ne, mister, ali ovde ima dosta poslova druge vrste, koji sasvim sigurno ne donose manje novca nego opasan posao kod mister Keja.

— To je veoma ljubazno od vas, gospođice Balder. No, ja se nisam slučajno obratio mister Keju. Ja sam se za ovaj poziv obučavao, ako tako mogu da kažem.

— Oho — primeti En podrugljivo. — Kod koga to, ako smem da pitam?

— Kod jednog čoveka, po imenu Erp, gospođice Balder...

Rekavši to, novi pomoćnik šerifa grada Talse napustio je trem i krenuo prema glavnoj ulici.

Čim je skrenuo u ulicu Arkanzas, odmah je primetio: pozornica, beli trem Abelmenove kuće, bila je izmenjena. Za drugi čin.

Pelgram i Hogan su nestali.

Algerman Slat je stajao ispod stepenica, naslonjen na stub trema. Na drugoj strani bio je naslonjen herkulski građen čovek sa pravim majmunskim licem. Bio je viši od revolveraša za čitavu glavu.

„To mora da je Šervud,“, pomislio je Tom.

Očigledno se Abelmenovima činilo da je ova postava bolja od predašnje. Šervud je izgleda jedini bio dorastao revolverašu Slatu.

Idući prema njima, Tom je razmišljao o onome što mu je krčmar rekao. Bilo mu je jasno da je Šajdeler u pravu. Abelmenovi su bili uporni. Nisu nikome dali da dođe do daha, nikome da se istakne da nešto postigne.

Ko je uopšte i nameravao, želeo da se ističe?

Tom je nastavio istim tempom

dalje, ali se ovoga puta držao sredine ulice i time na neki način porbkao račune ubojice Džefa Šervuda. Ipak, nije se baš osećao najlagodnije približavajući se Abelmenovoj kući.

U tom trenutku se otvorila velika dvorišna kapija. Tomova ruka kliznu munjevito prema dršci kolta. Ipak, kontrolisao je pokrete, tako da ova reakcija nije primećena.

Dobro je učinio. Kapija se nije radi njega otvorila. Kroz kapiju je prošla lepa dvokolica, u koju je bio upregnut divan, rasni, dugonogi ždrebac. Dvokolicom je upravljala mlada devojka. Kada je Tom primetio, nesvesno je usporio korak.

Bila je lepa kao slika. Držala je uzde dostojanstveno, a orna kosa joj je bila zabačena unazad. Mladića je samo pogledala kratko, ispitiivački, a onda su kola nastavila put.

Tom je gledao za njima.

Iznenada je čuo korake iza leđa. Teške, nespretne korake. Okrenuo se i ugledao majmunsko lice Džefa Šervuda, koji je piljio u njega svojim glupim očima.

— Ti si me uvredio, momče.

— Ne verujem. Ja te uopšte i ne poznajem.

— Jesi, jesi, Al tvrdi da si me grdio i da si za mene rekao da sam bedan momak i običan majmun.

— To su zlonamerne tvrdnje, Šervud.

— Ti me, dakle, ipak poznaješ.

— Naravno, ko ne zna braću Šervud. Čuo sam o vama još u Dodž Sitiju — masno je lagao Tom. — Vi ste najjači ljudi u celoj Oklahomi, pa možda i u više država.

— Ne možda, momče, nego sigurno — groktao je Šervud.

— To me raduje. Pretpostavljam da si ti Džef Šervud.

— Tačno, a ti? Ko si ti?

— Moje ime je Koneli.

— Nikad nisam čuo, malecki.

— Može biti, ali si sigurno čuo za ime mog najboljeg prijatelja.

— I kako se zove taj žutokljunac?

— Ne bi trebalo da ga tako nazivaš, Džef. Njemu to ne bi bilo pravo. Uostalom, kao što je on dobro govorio o tebi i tvom bratu, tako bi ti trebalo da govoriš o njemu.

— Pa, kako se zove taj momak?

— Zove se Erp. Vajat Erp.

Tom je to rekao onako kao uzgred, kao da se radi o nekom sasvim običnom imenu, na primer Džim Smit, ili Džoe Braun, a ne o imenu najčuvenijeg čuvara zakona zapadnih država.

Herkulski građen Džef Šervud uzmače dva koraka nazad. Njegov pileći mozak grozničavo je radio.

— Vajat Erp je tvoj prijatelj?

— Da, uskoro će doći ovamo da me poseti, jer sam, kako bi se reklo, njegov učenik, a ovde imam novi posao.

— Novi posao? Ne ideš dalje?

— Ne, ne pada mi na pamet. Ovde sam sreo tako simpatične ljude, kao što si ti. Šta misliš, koliko već dugo priželjkujem da tebe i tvog brata vidim malo iz bliza.

Šervud protrlja svoju ogromnu bradu, koja je sačinjavala gotovo polovinu njegovog lica.

— Hm, ako je tako — mrmljao je poluglasno. — Ali, kakav si ti to posao dobio?

Umesto odgovora, Tom odgurnu kaput na levoj strani.

Na to je mišićavi čovek uzmakao još pola koraka nazad.

— Ti si šerif?

— Ne još sasvim, Džef, ali što nije, jednom će biti. Za sada sam ovde pomoćnik.

— Pomoćnik?

Šervud je formalno cedio ovu reč kroz svoje velike zube.

— Da, i predlažem ti, Džef, da popijemo piće. Upravo sam hteo da te pozovem.

— Piće? — promuca Šervud zbunjeno.

— Da, ja častim za svoj novi posao. Ja sam te svakako nameravao potražiti.

— Hteo si?

— Da, u stvari, ali i tvog brata takođe. Hajde, idemo po njega. Mora da je u dvorištu. Siguran sam da bi se kasnije veoma ljutio kada bi mu naknadno pričao da si sa mnom popio flašu viskija.

— Jednu flašu? Ti si hteo jednu celu flašu...

— A šta si ti mislio? Možda si sâm hteo jednu flašu? U redu, i to može, ali, naravno, to više nije obično piće, Džef, to je pre za uveče, za veselje, razumeš? Mogli bismo to možda u subotu.

Ovaj neotesani momak, koji je došao u nameri da pretuče mladića, sada je oblizivao usne pri pomisli na „mało” piće.

— Ne, ne, Tom. Ne mora flaša za mene samog. Jedna flaša za nas dvojicu je sasvim dovoljna. Mogli bismo ovom prilikom da preskočimo Džoa. Šta ti misliš?

— Žao mi je, Džef. Džoe bi mo-

gao da se uvredi što si ti sam popio prvo piće sa prijateljem Vajata Erpa. Uviđaš valjda i sam da mu to ne možemo učiniti. Smatram da ćemo se vidati češće, pa onda možemo nas dvojica sami da popijemo ako treba i hiljadu pića.

Pri tom je prijateljski potapšao Šervuda po ramenu i rekao:

— Hajde, idemo po Džoa.

— U pravu si, momče, idemo po Džoa.

Mildred Abelman se nije daleko odvezla. Brzo je zaustavila ždrepcu i okrenula kola. Konačno, videla je da su Šervud i Slat na tremu. Prvog od njih je prezirala, a drugog nije podnosila. Osim toga, jasno, primetila je i stranca. Znači, opet će biti koškanja, kako je otac običavao da kaže. Zastala je neda-leko od trema, ispunjena mešavinom odvratnosti, ljutnje, a i radoznalosti. Videla je lice mladog stranca. Bilo je to dobro, prijatno, muško lice, možda premlado, ali lepo.

Kako će to lice izgledati za minut, dva? Zaustavila je kola i posmatrala. Tada je videla kako mladić razgovara sa Šervudom, a onda kako obojica odlaze u dvorište. Odmah je poterala ždrepcu i krenula za njima.

U dvorištu su odmah pritrčala dva peona.

— Nešto nije u redu, gospođice?

— Gubite se!

Skočila je sa dvokolice i potrčala prema rančerskoj kući.

Ben Abelman je sedeo za pisanim stolom u dnu svoje ogromne radne sobe. Ovo daleko mesto je namerno izabrao ne bez razloga. Naime, ko je bio pozvan unutra, imao je da prevali dobar put.

A dok bi taj put prevaleo, zapravo do stola kraj pisaćeg stola, srce bi mu sigurno sišlo u pete.

Mildred je otvorila vrata, ušla unutra i naslonila se na zid.

Pogledala je oca, koji je sedeo za velikim stolom i ljutito podigao glavu.

Ben Abelman nije baš bio naočit. Mali, debeljuškast, sa ćelavom krupnom glavom, koja kao da je direktno bila nasadena na trup. Desna ruka mu je bila osakaćena.

Gospodar Talse se okružio sjajem i pompom: bivolje glave, indijanska pera, stare puške, strele, lukovi, ukrasi od kože, mnogo šarenih džakarila sedla, ukrašavalo je zidove.

— Tata...

— Šta hoćeš, Mildred? Mislio sam da si otišla. Zar nisi htela da posetiš svoju prijateljicu Džoli?

— Džoli, tu malu glupaču? Ne, ja sam htela u preriju, ali ne smem da jašim sama, tata!

— Šta je sad?

Abelman je bio ljut.

— Zašto ne smem da izjašim sama? Veoma rado bih volela da jašim prerijom na jednom brzom konju, daleko, sasvim daleko.

— Ti si neobuzdano dete. Idi radije u svoju sobu i nešto čitaj. Ja sam doneo dosta knjiga.

— Knjiga o trgovini konjima, o bolestima konja, o konjskom priboru, o potkivanju!

— Hajde, dete, budi dobra i os-

tavi me na miru. Zar ne vidiš da imam posla?

— Ti uvek imaš posla, oče, kada ja hoću nešto od tebe.

— Šta sad hoćeš?

— Konja.

— Pa imaš ždrepcu. To je jedan od mojih najboljih konja. Svaki rančer bi dao da mu odseku prst za njega. Tako, a sada se gubi, nemam vremena!

Mlada Mildred je prkosno ostala da ostoji na vratima. Crna kosa padala joj je u krupnim uvojcima sve do ramena, uokvirujući doista lepo lice. Lepo joj je pristajala crna bluzica uz beli bolero, ukrašen zlatnom trakom i jahaće pantalone. Crvene čizme sa teksaškim ukrasnim ušicama bile su izuzetno lepe. Tako nešto je samo bogati čovek mogao da pokloni svom detetu. Mildred se odvoji od vrata i pođe prema prozoru.

— Tata!

— Da?

— Ko je onaj čovek?

— Koji čovek?

— Onaj preko sa zvezdom.

Uspela je da vidi da stranac nosi zvezdu i to u trenutku kada je Džef Šervud povukao mladiću kaput i pokazao svom bratu šta mladić iz Dodža nosi na grudima. Stajali su kod kovačnice.

— Zvezdu? Ko to nosi zvezdu? Dete, ja sam već rekao da sa tobom, nešto nije u redu. Samo mi smetaš. Ja ću te poslati u neki institut, u Sent Luis, ili možda čak u Boston.

— Molim te, oče, učini to, učini to odmah!

Dobro ga je poznavala i znala je

kako će da reaguje. Uostalom, ni sama nije želela da ode.

Abelmen poskoči kao oparen.

— Jesi li poludela?

Grmeo je i tako žestoko udario pesnicom o sto da su svi predmeti na njemu počeli da poigravaju.

— Ne dolazi uopšte u obzir! Kako da ne, tako jednostavno, dići se i otići. Ništa od toga. Ostaješ ovde!

Da je Abelmen znao da bi ona u nekom od tih velikih gradova u daljini umrla od čežnje za ovim krajem ovde, za savanom, za gradom Talsom i za njim, nestrpljivim tiraninom Benom Abelmenom, verovatno bi je sada zagrlio, pa čak i dozvolio da uzjaše svog ždrepcu i sama izjaše u preri. Konačno, Abelmen je bio čovek, koji izuzev nje nikog na ovom svetu nije voleo.

Međutim, devojka je bila još lukavija od oca.

— Ja bih odmah krenula na put, tata.

— U to ne sumnjam, ali rekao sam: ni govora! Ostaješ ovde u Talsi i kraj!

Za trenutak je zavladala tišina.

Abelmen ponovo sede i naže se nad svoj posao. Čuo je kako ga ćerka pita:

— I ko je taj čovek sa zvezdom?

— Čovek?...

Trgovac konjima ponovo ustade sa stolice, krupnim koracima pređe preko prostrane sobe i priđe prozoru, na kome je stajala devojka.

Bio je kratkovid, ali je smatrao da nije zgodno da koristi naočare,

jer je strahovao da mu to ne umanjí ugled kod momaka.

— Onaj tamo?

Video je samo nejasno stranca kako stoji pored Džefa Šervuda, a onda, kada se bolje zagledao, video je kako nešto svetluca na strančevim grudima. Prokletstvo!

— Tata?

— Šta? Ah, da, šta ti uopšte tražiš ovde? Gubi se! Nemam vremena za tebe, ti to dobro znaš. Ostavi me na miru! Moram da se brinem o svom poslu, inače će se toga nakupiti preko glave.

— Da ti pomognem?

Stavila mu je svoje vitke ruke oko vrata.

— Oh, tata, pusti me da ti pomognem. Ja umem tako dobro da računam, a i rukopis mi je lep, kao što si rekao. Znam nemački i španski.

— Nije mi potrebno ni tvoje računanje, ni tvoje pisanje, a još manje nemački i španski. Imam trojicu ljudi u kancelariji, koji sve to bolje znaju od tebe i...

Pustila ga je i istrčala napolje, zalupivši za sobom vrata svom žestinom.

Trgovac konjima potrča za njom, otvori vrata i povika iz sveg glasa:

— Ako još jednom budeš tako lupila mojim vratima, Mil, svojeručno ću ti isprašiti tur! Da, da, glupa gusko! Šta ti pada na pamet! Šta ti imaš ovde da govoriš? Neka đavo nosi ovu mladež! Uobražava da...

Abelmen prekide u pola rečenice. Pogled mu je pao u dvorište.

Na podnevnom suncu ponovo je

zasvetlucala zvezda na strančevim grudima.

Trgovac konjima lagano pođe prema vratima verande i izađe napolje. U dvorištu su odmah svi počeli užurbano da se muvaju.

— Džef!

Krupni Šervud se napravi kao da nije čuo poziv svog gazde.

— Džef! — urlao je Abelmen. — Ako si možda iznenada ogluвеo, ja ću te korbačem ošimuti po tim prokletim ušima. Hodi ovamo, čoveče!

I unutra u kući i napolju, Ben Abelmen je bio isti: tiranin, svojeglav, uvredljiv, diktator i zaljubljen u sebe.

Pa ipak, ovde napolju bio je drukčiji. Dok je razgovarao sa svojim ljudima, nestajao je svaki trag obzira i strpljenja. Ovde je govorio odlučan čovek, koji je od malog radnika na brodu postao bogataš.

Džef Šervud pride.

Abelmen je stavio ruke okićene prstenjem u džepove i duboko udahnuo vazduh, kako bi mu grudni koš izgledao širi. U ovoj smešnoj pozi mislio je da deluje impozantno.

— Ko je onaj čovek preko?

— Prijatelj Vajata Erpa. On je pomoćnik šerifa i zove se Tom Ko...

— Prijatelj Vajata Erpa?

Ben Abelmen je munjevito izvuкао ruke iz džepova i nervozno počeo da tilja palac o srednji prst.

— Šta on radi ovde? Šta mi uopšte imamo sa Vajatom Erpom?

Onda je povikao glasno, smešno visokim glasom, zabacivši glavu.

— Šta ja imam sa Vajatom Er-

pom, čoveče? Napolje sa tim momkom! On nema šta da traži u mom dvorištu. Al! Prokletstvo, gde je taj Al? Nikada ga nema kada mi je potreban.

Algernon Slat je, naravno čuo pozive svog gazde. Konačno, bilo ih je nemoguće prečuti. Međutim, nije mu bilo ni na kraj pameti da napušta svoje lepo mesto napolju na senovitom tremu i izađe svom gazdi na oči.

Abelmen je i dalje vikao.

— Gde je Matušček? Gde je nadzornik?

Da, imao je i nadzornika. Kao rančer sa deset kauboj, tako je i on imao nadzornika na svom velikom posedu.

Džoni Matušček izađe iz štale. Bio je to visok, naočit, tamnokos čovek, četrdesetih godina. Odavno se rešavao da napusti težak posao kod Abelmena, ali ga je mlada lepotica Mildred potpuno očarala.

Matušček je bio sin poljskog doseljenika. Došao je na svet u Teksasu i dugi niz godina radio kao kauboj, zatim kao vođa goniča, a na kraju kao nadzornik na čuvenom Hogerovom ranču.

Abelman ga je otkupio od Džona Hogera. U pravom smislu reči otkupio. Prosto, hteo je da ima tog čuvenog kauboj po svaku cenu, bez obzira koliko to staje.

Ispostavilo se čak da nije tako preterano skupo.

Matušček je nosio meke čizme, sive flanelske pantalone, belu košulju i crni svileni prsluk, ukrašen žutim vezom.

Nadzornikovo lice bilo je preplavano i delovalo negovano. Da nije

bilo samo tih tvrdih, olavno sivih očiju i još neprijatnijeg pogleda, moglo bi se reći da je lep čovek.

Ali te oči!

Njihova ostrina kao da je bola, a hladnoća ledila.

Džoni Matušček je bio hladan i račundžija. Imao je jedan jedini cilj: hteo je Mildred Abelmen.

Lepu Mil i njen novac!

Pri tome je ovo drugo bilo nešto manje važno.

Najgore u svemu bilo je to što kod devojke nije imao baš nekih naročitih šansi. „Ne zato što je dvadeset pet godina stariji od nje, mislio je on, nego prosto što je suviše gordi i uobražena”.

Bio bi veoma iznenađen kada bi znao da je prošle godine, kada je došao kod njenog oca, načinio na Mildred snažan utisak. Da ga i dan danas smatra privlačnim čovekom, da je odbio od sebe svojom tvrdoćom, nepokolebljivošću i tvrdoćom, nemilosrdnošću prema ljudima. Sada ga je smatrala zanimljivim samo iz daleka i to mu nipošto nije pokazivala. Devojku je on veoma podsećao na njenog oca. Imali su sličan karakter.

Mil je čeznula za jednim sasvim drugačijim čovekom. Morao bi, maštala je ona, da bude takođe energičan i da čini snažan utisak na ljude, ali nije baš morao biti naročito lep. Morao je da bude borac, kakav je potreban u ovoj gruboj zemlji, sposoban da se bori za svoju porodicu, ali je obavezno morao da ima srca, da ne bude kao ovaj Džoni Matušček.

Nadzornik je stigao do sredine dvorišta i tu zastao.

— Gazda? — rekao je odlučno.

— Džon, pitajte ovog čoveka šta traži u mom dvorištu.

To je bilo tipično za Bena Abelmena. Nije mu padalo na pamet da se sam upušta u razgovore sa nekim. Za to je imao sluge. I Džoni Matušček je bio neka vrsta sluge. Bar u njegovim očima. Da mu je razlog nadzornikovog strpljenja bio poznat, najverovatnije bi ga se brzo oslobodio.

— Pitajte tog momka kako mu je uopšte palo na pamet da se ovde pojavljuje, iako nije pozvan. Hajde!

Nadzornik pogleda oko sebe.

— Na koga to mislite, gazda?

— Nemojte se praviti gluplji nego što ste — urlao je trgovac. — Kao da ne vidite mladića preko, kod kovačnice. Da ga možda ne poznajete? Da ga vi možda niste pozvali? Dovedi ovamo bez mog odobrenja? Šta on ovde traži? Pitajte ga! I ako ne bude u stanju da pruži ubedljiv odgovor, očekujem da bude kažnjen. Mi živimo u jednom kraju u kome svako sebi mora da pomogne, pošto je zakon još suviše slab da bi nas štitiio. Napred, učinite to što vam kažem, Džoni! Končno, za to ste i plaćeni.

Takvim tonom veliki rančer Hoger nikada sa njim nije govorio. Matušček je smislio da se na poseban način osveti ovom razmetljivom bogatašu. Kako je samo mrzeo ovog naduvenog brodskog radnika! Ali, morao je da misli na Mildred i na novac uz nju!

Tom Koneli je veoma dobro shvatio svaku reč, kao, uostalom, svi u ovom dvorištu, pa i na ulici. Piska-

vi Abelmenov glas odjekivao je neprijatno parajući uši kao zviždanje lokomotive.

Džoe Šervud je stajao kraj mladog Toma. Iznenada je podigao svoju ručerdu i spustio je na Tomovo rame.

— Izgleda da je stvar prilično gadna za tebe, Koneli. Šteta, ovog puta od pića neće ništa biti. Nećeš imati vremena za to, jer ćemo morati da te odnesemo kod doktora da te ponovo sastavi.

— Zašto?

— Kada te Džef i ja propustimo kroz ruke, nijedna koštica ti neće ostati čitava.

Tom skide tešku ruku sa svog ramena.

— Trebalo bi češće da se pereš, Džoe. Pre svega uši. Tada bi čuo ono što ti je brat o meni rekao. Naime, da sam prijatelj Vajata Erpa i da će on uskoro doći ovamo da me poseti. Ako budeš tako glup da se svađaš sa mnom, sedećeš sa ostalima u zatvoru.

— Šta!?

— Još nisi čuo za Vajata Erpa? Taj bi napravio iverke od tebe. Ukoliko se pak uzdaš u svog kosočkog Algernona, odmah ću da ti kažem nešto veoma značajno. Jesi li već čuo za Doka Holideja? Smem da se kladim da će metkom izbiti Alu revolver iz futrole, a onda mu probušiti rupu u glupoj glavi.

Tom se isceri i pođe napred, onako kao što je to video da sto puta čini njegov prijatelj, maršal iz Dodž Sitijsa. Upravo je to činio u sličnim situacijama u glavnoj ulici Dodž Sitijsa.

Išao je baš tako uspravljen, baš

tako siguran u sebe i baš tako miran. Jedina razlika bila je što je ovo bio Tom Koneli, a ne Vajat Erp. Prošao je pored Matušćeka i pored Džefa. Stao je kod samih stepenica, koja su vodile na trem i pogledao Abelmena.

— Helo, vi ste mister Abelmen, zar ne?

Trgovac je hvatao vazduh. Rumenu mu je oblila lice. Grčevito je stezao ogradu verande, zarivši nokte duboko u drvo.

Izgledalo je da će se raspući od gneva. Onda se oglasio. Urlao je da su zidovi ječali.

— Šta ovom momku pada na pamet! Matušćek! Kako možete dozvoliti da se ovaj drski provalnik ovde mota po mom sopstvenom dvorištu i sa mnom se ponaša kao sa starim poznanikom? Matušćek, naređujem vam da se odmah obračunate sa ovim momkom! Ovo je provala, ovo je krađa! Zahtevam...

Matušćek je prišao mladiću, izvukao revolver iz džepa i svom žestinom tresnuo mladića po glavi.

Novi pomoćnik šerifa uzmače, zanosеći se, korak nazad. Onda je, trudeći se svim silama da savlada nesvesticu, koja ga je obuzimala, pogodio bekhendom nadzornika za vrat.

Dvorištem se razleže uzvik.

Džoni Matušćek se sruči ispred Tomovih nogu.

Ko zna kako bi se stvari dalje razvijali, da Tomov „prijatelj” Džef Šervud nije smatrao za potrebno da ga svojom kovačkom šalkom udari po glavi.

Gore na kući se otvorio prozor.

— Kukavice! — vikala je mlada

Mildred. — Bedne, ništavne kukavice ste svi vi! Hrabro je savladao Matušćeka, a vi ste ga napali s leđa. Bedne kukavice!

Abelmen se naglo okrete. Oči su mu sevale od gneva.

— Odmah da si zavezala, Mil. Gubi se sa prozora.

Devojka tako ljutito zatvori prozor, da je okno prslo.

Ben Abelmen je to prečuo i okrenuo se prema dvorištu.

— Sipaj mu vodu na glavu!

Šervud uze kofu, napuni je vodom i sasuo na glavu svog „usnulog“ nadzornika.

— Ne na njega, vole!

„Vo“ klimnu glavom, zagrabi drugu kofu vode i sruči je na Toma.

Mladić odmah poskoči. U trenutku kada je bio na nogama, revolver mu je već bio u ruci.

— Oduzmite mu oružje — naredi Abelmen.

Džef Šervud pođe prema mladiću. To nije smeo da učini.

Tomu, koji još nije mogao jasno da razaznaje stvari oko sebe, jer je bio ošamućen, krupni momak izgledao je kao grizli. Skočio je u stranu i neočekivano zamahnuo revolverom. Teška cev pogodi Šervuda u bradu. Džef je bio tako ošamućen i protresen, da više nije mogao da stoji na nogama.

Matušćek je prilazio Tomu iza leđa. I on nije bio siguran na nogama; zanosio se kao pijan. Potegao je revolver.

Pucanj odjeknu dvorištem.

Mladi pomoćnik šerifa pođe još nekoliko koraka napred, a onda se sruči na stepenice.

Na kući su se otvorila vrata. De-

vojka je stajala na njima i posmatrala ljude u dvorištu. Ledeno je odmerila oca i pošla prema stepenicama.

— Da ga nisi dotakla! — viknuo je Abelmen.

Mildred, koja je već stigla do stepenica, okrete glavu.

Trgovac je umuknuo, kada je uхватиo pogled svog rođenog deteta.

Mil se naže nad ranjenika i okrete ga na leđa, a zatim ga povuče preko stepenica na trem. Niko joj nije pomogao.

Metak je ušao s leđa u levu stranu grudi. Bila je to rana opasna po život.

Devojčino lice posive. Uspravila se i preko ranjenika pogledala oca pravo u oči.

— Pošalji po lekara, oče, inače će Džoni Matušćek biti ubica, a ti njegov saučesnik.

Izraz lica bogatog trgovca se promenio u magnovenju. Odjednom je izgledao veoma star, kao mumija.

— Gubi se, već sam ti rekao.

— U redu — uzvрати Mildred, takođe odsečno i grubo. — Ja ću dovesti lekara.

Otišla je po doktora. Ovaj podiže Toma i obazre se po dvorištu. Svi su se odjednom našli u poslu, veoma zauzeti.

Mildred uhvati nadzornika za mišicu i reče odsečnim glasom:

— Mister Matušćek, ako ovaj stranac umre, vi ste ubica. Ne govorim to u vetar. Ako vi budete ubica, to moj otac neće nikada, ni na koji način moći da izmeni.

Samouvereni, arogantni kauboj zari zube u donju usnu. Još uvek mu je brujalo u glavi od stranče-

vog udarca. Međutim, reči koje mu je ova devojka rekla, našle su put do njegovog razuma.

Prokletstvo! Nije grešila! Ako ovaj mladić bude umro, on, Džon Matušček, biće ubica, a Ben Abelman, gazda i podstrekač, ništa neće moći da učini.

Namrštena lica, ne pogledavši više nijednom svog gazdu, pohitao je da pomogne doktoru da iznesu Toma Konelija napolje.

Mildred Abelman je neko vreme gledala za ovom tužnom povorkom, a onda se okrenula s namerom da uđe u kuću.

U trenutku kada je prolazila pored oca, ovaj ispruži ruku i dohvatiti je za mišicu.

— Mil... — rekao je žustro.

Okrenula je glavu.

Kakvo je lice ugledao!

Bilo je to isto ono gnevno, odbojno lice njene majke, kakvo je video pre četrnaest godina u Galstonu, kada ga je zatekla sa kreolom.

Mildredina majka se ubrzo posle toga ubila.

— Mil...

Devojka otrese njegovu ruku.

Još nikada do sada se nije tako oštro sukobila sa ocem. Isto tako, još nikada niko nije tako istupio prema njenom ocu. Bolje rečeno, niko se do sada nije drznuo da prođe, uđe u ućmao, hladan i beživotan svet trgovca Abelmena.

— Molim te, pusti me — procedila je kroz zube.

Abelmenu se činilo da čuje glas svoje žene, pa ga je podišla ledena jeza.

Ljudi su još uvek stajali u dvorištu i posmatrali ovo dvoje.

Iznenada ih je trgovac primetio i naredio im oštrim glasom:

— Šta tu dangubite, volovi! Na posao, napred! Sam, moj korbač! Sam, donesi mi korbač!

— Tvoj korbač — reče Mildred ocu bezbojnim glasom. — Da, neka ti donesu korbač. On je sastavni deo tebe i tvog života, koji se ovde stvorio. Ali ne i mog.

Rekavši to, utrčala je u kuću.

Na lekarevo užasavanje, Tom Koneli je posle tri dana ustao iz postelje.

— Šta je s vama, Koneli? Hoćete li, molim vas, odmah da legnete!

— Hvala, doktore, ali sve je opet u redu. Jutros rano sam bio ponovo u dvorištu...

— U dvorištu? — upita lekar iznenađeno.

— Da, konačno sam morao da udahnem malo svežeg vazduha.

— A sada, kuda ste to tako iznenađa naumili?

Tri reči, koje je novi pomoćnik šerifa iz Talse, rekao kratkovidom doktoru, bile su tipične za njega, ali su lekara gotovo ošamutili:

— Kod Bena Abelmena.

Tom izađe napolje. Pokazalo se da rana nije tako opasna.

Metalna kopča na naramenicama skrenula je metak i ublažila udarac. Rana je bila prilično velika, ali srećom ne i duboka.

Bilo je to pravo čudo, ali je to mladić usijane glave shvatio kao sasvim normalno.

Izašao je napolje. Hodao je, do-
duše, malo pogrbljeno, ali sigurna
pogleda, kakav su već upoznali lju-
di u Talsi.

Uputio se koso preko ulice, pre-
ma kući Bena Abelmena.

Dvojica Abelmenovih momaka
stajala su na kapiji i zapanjeno ga
gledala.

— Ovo mora da je sablast — re-
kao je jedan. — Pa tog momka je
Džoni...

— Ne izgleda baš tako — primeti
drugi.

Tom je stigao do trema. Morao je
da zastane, da predahne, jer je ose-
tio kako mu znoj vlaži čelo. Nije
hteo da dva lupeža na kapiji prime-
te njegovu slabost. To nipošto nije
smeo da dozvoli.

Kada je već bio gore, na tremu,
osetio je kako ga obuzima nesves-
tica, koju je krajnjim naporom vo-
lje uspeo da savlada.

Uspravljen kao sveća, išao je pre-
ma ulazu. Vrata su mu zaigrala
pred očima. Teška, mesingana kva-
ka! Gde ona bi! Izgledalo je kao
da mu izmiče.

Tom ispruži levu ruku, dokopa
najzad kvaku i steže je svom sna-
gom. Hvala bogu, najzad je uspeo!
Sada je trebalo još povući lanac
zvona.

Kućom odjeknu prodorno zvonje-
nje. Potrajalo je prilično vremena
dok su se čuli teški koraci, koji su
se približavali.

Na Tomovo iznenađenje na vrati-
ma se samo otvori jedan mali pro-
zorčić i na njemu se pojavi lice
crnca. Tom je usneo da vidi samo
becnjače i dva reda zuba.

— Mas Koneli! — ote se prepla-
šeno čući.

— Da, to sam ja. Reci mister
Abelmenu da moram da govorim sa
njim.

Sada su se na stepenicama čuli
laki koraci. A onda je neko gurnuo
crnca u stranu.

Umesto tamnog lica, sada se u
otvoru pojavilo lice Mildred Abel-
men.

Prokletstvo, sa tim Tom nije ra-
čunao. Ispustio je kvaku iz ruke i
osetio da se zanosi.

— Mister Koneli!

Mildred je to s mukom izgo-
vila.

— Helo, gospođice...

— Ja sam Mildred Abelmen —
rekla je devojka oklevajući.

— U redu, gospođice Abelmen.
Hoćete li molim vas reći svom ocu
da želim da govorim sa njim.

Čulo se samo kratko „Pardon!”,
prozorčić se zatvorio, zatim se ču-
lo škljocanje, zveckanje, a onda su
se otvorila vrata.

— Izvolite, uđite....

— Šta se dogodilo? — začuo se
neprijatan glas trgovca konjima.
— Šta to vidim? Razgovaraš tu sa
prosjacima, Mil?

Devojka se okrete i malo skloni
s vrata, tako da je oslobodila vi-
dik.

— To nije prosjak, oče, to je mi-
ster Koneli...

— Iz šerifске kancelarije — doda-
de Tom odlučno. — Došao sam ova-
mo da vam to kažem, mister Abel-
men. Ja sam od danas u šerifskoj
kancelariji. Do viđenja, gospođice!
Tom htjede da pođe.

— Koneli! — siktao je Abelmen

za njim, a onda su hodnikom odjeknuli žustri koraci. Za tili čas stvorio se na ulazu kraj svoje ćerke. — Koneli! Ono što ja vama imam da kažem, još je kraće: mi imamo šerifa! Napustite Talsu!

Tom je zastao kraj stuba na tremu.

— To bi vam odgovaralo, Abelmene. — Zatim se osmehnu. — Ali, evo, zvezda je ovde i tu će ostati.

Naglo je krenuo, tako da je osetio bol čak u potiljku. Hodao je zaslepljen od bola pored trgovine gvoždarskom robom.

Izenada se zateturao. Mildred je htela da pritrči, da ga prihvati. Međutim, otac je uhvati za ruku i naglo povuče nazad.

— Ako mu je zlo, neka padne — rekao je grubo. — Mi ga nismo zvali...

Šerif se trže kada je čuo šum na vratima. Brzo je dokopao pušku.

Tom otvori vrata. Preko njegovog bledeg, izduženog lica prelete osmeh.

— Zašto stalno potežete tu pušku, šerife?

Kej odloži oružje i pođe prema Tomu.

— Zašto si već ustao? Doktor mi je sinoć rekao da najmanje još nedelju dana...

— Doktor nije u mojoj koži, gazda.

Tom zatvori vrata za sobom. Ljutito ga je što ga novi gazda ni jedan jedini put nije obišao kod lekara.

Naravno, bilo mu je jasno da še-

rif nije došao iz straha od Abelmenovih, pa ipak mu je to s pravom zamerao.

Krenuo je napred, prošao pored šerifa, obišao sto i sručio se u naslonjaču.

Kej je zauzeo busiju pored ormana za oružje, kao i obično.

— Zašto se stalno mučite s tom puškom, mister Kej? Konačno, čovek može daleko brže da dokopa revolver. On je uostalom i prikladnije oružje za zatvorenu prostoriju.

Brandon Kej potvrdi.

— Znam, Koneli, ali ja više njime ne mogu da rukujem. Ruke mi drhte od kada...

Prekinuo je u pola rečenice i šakama pokrio lice.

Kada je posle nekoliko trenutaka spustio ruke, Tom na svoje ogromno iznenađenje primeti da su mu oči vlažne.

Sedokosi čovek pride stolu.

— Tom, ti mi nećeš verovati koliko mi je teško palo što nisam došao kod tebe. Bilo je užasno. Sam sebi često izgledam kao poslednja kukavica, kao bedni, prokleti izdajnik. Ali, ja više ne mogu da se borim, Tom. Ovo što sada gledaš pred sobom, to su samo bedni ostaci. Da nisam takav slomljen čovek, nekorisna krpa, odavno me ovde ne bi bilo.

— Abelmen? — upita Tom gotovo šapatom.

Brandon Kej potvrdi.

— Da, on me je uništio, preko svojih ljudi. Jedne oblačne noći napali su me dole, u blizini pansiona En Balder, i tako pretukli da sam satima ležao bez svesti. Konačno

rne je sama En Balder našla. Vračala se od prijateljice i skoro se spotakla o mene.

— Možda su to bili neki drugi ljudi? Odakle znate da su to baš Abelmenovi?

— Znam, jer sam na početku gužve i sam divlje vraćao udarce i, jasno, bio pri svesti. Poznao sam Gibonov glas. On mi je nekim teškim predmetom gotovo smrskao desnu ruku, a onda su ostali...

Šerif je prekinuo, udahnuo vazduh i posle nekog vremena nastavio:

— Ja više ne bih bio ovde, Tom, ali me oni ne mogu tek tako oterati. Abelmen to ne može, jer nije ni oblasni šerif, ni gradski savet. On to sada konačno više i neće, pošto je od mene načinio ono što jesam.

— Zašto onda ostajete? — upitao je Tom.

Brandon Kej se naže nad sto.

— Zbog toga što sam uništen čovek, slomljen, zbog toga što više nigde ne bih dobio komad hleba. Ovde dobijem pedeset dolara u šake i još uvek sam šerif, kao i pre.

— Da, da, šerif — ponovi Tom, a onda naglo ustade. — Kako bi bilo, mister Kej, kada biste mi dali svoju zvezdu, a zakačili na grudi moju?

Rano ostarelo lice čuvara zakona obli rumen.

— Šta to treba da znači? — promrsio je.

— Da bih ja bio bolji čovek za veliku zvezdu, gazda.

— Šta ti pada na pamet!

— Šerife, gledajte da ja ipak dobijem tu zvezdu. Vi ćete i dalje do-

bijati svojih pedeset, a ja svojih četrdeset sa kojim ću biti zadovoljan. Ali, onda sam ja šerif.

— Čemu bi to koristilo?

— Ja ću se boriti protiv Bena Abelmena!

— Ti si doista lud! To je čista besmislica! Oni će te uništiti, kao što su uništili svakog, ko im je stao na put. Znaš i sam da je i mene zadesila takva sudbina. Osim toga, kako to zamišljaš? Ja te doduše mogu imenovati za svog pomoćnika, ali ne za gradskog šerifa. To samo može oblasni šerif, ili gradonačelnik, uz podršku većine glasova u gradskom savetu.

Još iste večeri Tom Koneli je skupio gradski savet u šerifskoj kancelariji. Bilo je ukupno sedam ljudi, svi preko šezdeset godina. Trgovci, zanatlije, i obični radnici.

Kada su čuli plan pomoćnika, odmahnuili su glavom. Protiv toga su bili trgovac Vandenberg, krojač Hobson i sedokosi obuçar Flegler.

Tom se obrati kovaču Faradeju:

— Šta vi mislite, mister?

Snažni čovek sleže ramenima.

— Da, čuli smo mi i luđe stvari do sada. Neko jednom ovde u Talsi mora da izmeni stvari, ukoliko nećemo da budemo odneseni na mesno groblje kao robovi Bena Abelmena. Ako on ovako dalje nastavi, a sve mi se čini da hoće, onda će za godinu dana biti tako moćan, da više niko neće biti u stanju da ga potisne.

— Tačno — složio se berberin Džoe Mek Lin. — Svakim danom

sve više ljudi zavisi od njega. Taj prepređeni lupez ih prvo dovede u škripac, a onda im nudi zajam. Blekbornu je, na primer, uzeo vodu, time što je od njegovog suseda otkupio parče pašnjaka. Sada Blekborn više nema vode, a veliki Abelmen mu iz konjušnice šalje trojicu svojih ljudi sa priznanicom, koju mora da potpiše, ukoliko želi vodu. Sedam dolara mesečno. Sedam dolara! Koliki novac za jednog takvog malog, siromašnog farmera, kakav je Blekborn! Od njega dobija sedam, od drugog dvadeset, od trećeg trideset, od nekog i hiljadu. On je glavoseča, tiranin! Moramo se na neki način braniti!

— Kako? — pitao je obučar Flegger. — Možda na taj način što ćemo ovog dečka postaviti za šerifa? Šta on može da učini protiv Abelmena! Zar mu nije bilo dosta? Da li uopšte smemo to da dozvolimo? Zar smemo da njegovo bolesno častoljublje još podstičemo...

Govorili su tako još čitav sat, a onda je sa četiri glasa protiv tri mladić iz Dodž Sitija dobio blagoslov gradskih otaca.

Nepun sat kasnije mu je sam šerif Kej pričvrstio veliku zvezdu na grudi. Gradonačelnik, Džoe Mek Lin, rekao mu je ne baš sigurnim glasom:

— Sve naše nade svalili smo na tvoja mlada pleća, Tome Koneli. Nadamo se, dalje, da će ti Brandon Kej biti dobar pomoćnik. Pošto te je on sam predložio kao boljeg čoveka, ostaje nam da mu se zahvalimo.

Kej obori glavu.

Nekadašnji deran iz Dodž Sitija,

koji je celog svog života sanjao o tome da jednom postane šerif, u ovom trenutku ni sam nije verovao da mu se san pretvorio u javu.

Nije imao ni punih osamnaest godina. Srećom, izgledao je mnogo odrasliji i stariji.

Gradonačelnik upita obučara, čim su izašli na trem:

— Koliko, u stvari, može imati godina naš novi šerif?

— Smatram da je tu negde oko dvadeset i jedne — reče obučar, odmahujući glavom. — Suviše mlad za tako pakleni posao.

Tremom odjeknuše koraci. Gradski oci su hitali dalje i razilazili se.

Na vratima je stajao čovek, tako ružan i zastrašujući, kakvog Tom do sada nikada u životu nije video. Na glavi, nalik na mrtvačku lobanju, nalazio se ogroman crni šešir, sličan meksikanskom. Činilo se da ogromne klempave uši sprečavaju ad mu šešir padne do vrata. Jagodične kosti su mu bile jako istaknute, a oči upale u tamne duplje. Nos mu je ličio na pergament papir, razapet preko kostiju, tako da su mu i nozdrve izgledale kao na mrtvačkoj lobanji. Usta su mu bila grozna, mesnata, sa krajevima oborenim nadole. Brada mu je bila tako široka, da uopšte nije odgovarala licu. Delovala je kao nakalemljena. Toma je neodoljivo podsećala na magareću bradu. Ovaj čovek, kao da uopšte nije imao obrva, a i trepavice su mu bile retke. Tek na kraju, mladi šerif je primetio šta ovog čoveka čini posebno neprijatnim. Nije imao ni dlake na glavi. Takva glava bila je kao nasadena na snažan, ogroman vrat, na još jačim ramenima. Ogromne šake za-

denuo je za široki opasač, na kome su bila pričvršćena dva revolvera. Noge su mu bile izuzetno duge i dosezale gotovo pod pazuhu. Tomov pogled je kliznuo prema njegovim čizmama, a onda se on trgao.

Mora da je nosio obuću broj pedeset!

Ovaj neobični, strašni čovek, stajao je u ulazu šerifske kancelarije visoko uspravljen.

— Hello, mister Gibon! — ote se Brandonu Keju.

— Zaveži, šerife! — brećnu se ubojica, Abelmenov ljubimac.

— Trenutak, Gibon — reče Tom odlučno. — Ja sam od pre pola sata šerif u Talsi!

Edvard, Gibon lagano okrete glavu. Njegove zmijske oči formalno su se upile u mladićevo lice.

— Šta to brrbljaš, derame?

Tom okrete glavu.

— Pomoćniče, ko je ovaj čovek, koji stalno stoji u mojim vratima?

Brandon Kej proguta pljuvačku.

— To je Edvard Gibon, šerife, jedan od ljudi mister Abelmena.

— A ko bi drugi bio?

Srećom, Tom je stajao iza pisat-
čeg stola, pa je tako mogao da se podupre.

Krajičkom oka primetio je kroz mali bočni prozor kovača i gradonačelnika. Tu su se okupili i ostali ljudi iz gradskog saveta, koji su trenutak ranije izašli iz šerifske kancelarije. Izabrali su ovo mesto, jer su se tu osećali sigurni od Gibona, a nipošto nisu hteli da nešto propuste.

Nakaza od čoveka iznenada otvori usta i pokaza dva reda žućkastih, loših zuba.

— Šta to bi? To mora da neki kojot zavija negde u Savani.

Zatim stavi mali prst u levo uvo.

Tom reče odsečno.

— Šta hoćete vi, Gibon?

— Šta ovde hoću? — Gibon je zauzeo takav stav, da je ljude iza malog prozora podišla ledena jeza.

— Video sam kako se ovuda muvaju one stare kornjače. Pomislih, tu mora da se nešto događa. Jasno, Ben Abelmen treba da zna šta se ovde čini.

— Ooo! Znači, treba?

— Pazi dobro, momče, kako se ponašaš, inače ću te smrviti.

Tom se zasmija, a onda neočekivano u deliću sekunde ućuta. Koristeći se metodama Bena Abelmena, rekao je, ne skidajući pogled sa Gibona.

— Pomoćniče, recite ovom lupežu ovde na vratima da se gubi i zatvori ih, ukoliko ne želi da koristim svoje pravo. Naime, da uperim oružje na provalnika.

Gibonovo lice postade zelenkasto žuto. Prišao je korak napred.

— Šta si to, smrdljivi tvore, rekao? Izbušiću te kao sito. Pre nego što budeš, bedniče, izvukao svoj kolt iz opasača, ja ću te već...

Pošao je desnicom prema dršci revolvera. No, pre nego što je uspeo da izvuce kolt iz futrole, sa levog bedra novog šerifa bljesnu vat-
ra.

Kancelarijom odjeknu pucanj. Bio je to hitac, kakav je Tom Korneli sto puta video. Kod velikog Vajata Erpa i kralja svih strelaca zapada, Doka Hollideja. Ali, sam nikada nije ni pokušao da puca direktno iz futrole.

Gibonu je kolt izbačen iz ruke i otkotirjao se daleko.

Tom je gledao ubojicu ledenim pogledom.

— Da nisi ni makao, Edvarde Gibone! Rekao sam ti da sam ja novi šerif Talse. Utoliko gone po tebe, ako to zaboraviš. Pomoćniče, podignite ovaj kolt sa poda, i ispraznite ga i obesite oružje na kuku. Kroz dvadeset četiri sata može da ga dobije nazad, ako položi dva dolara globe.

Bilo je to u stilu Vajata Erpa.

Gibon posive od gneva.

— Šta uobražavaš ti...

— Čuť! — grmeo je Koneli. — Ti ovde nemaš više šta da govoriš. Brzo se gubi! Poruči svom gazdi da ovde duva novi vetar.

Gibon je palacao i palacao, ne mogavši nikako da otrpi ovakav ishod.

Stajao je još uvek na istom mestu i iznenada otkrio lica iza malog prozora. Zaškrgutao je zubima.

— Tamo se, dakle, kriju te bedne kukav...

— Napolje!

Tom uperi revolver. Abelmenov sluga procedi psovku i podvijena repa napusti šerifsku kancelariju.

Tom obrisa znoj sa čela. Brandon Kej je stajao kao gipsana figura kraj stola.

— Da li vam je puška bila potrebna, mister Kej?

Sedokosi čuvar je disao kao riba izvučena na suvo.

— Ala ti imaš živce, momče...

Kovač zakuca prstom u okno.

— Tome! Hej, šerife! To je bilo veličanstveno! — Zatim se obrati članovima gradskog saveta: — Mo-

žemo sami sebi da čestitamo, ljudi. Krenuće na bolje. Imamo ponovo pravog šerifa!

Gibon je stajao u velikoj radnoj sobi Bena Abelmena. Nije ni pomišljao da prođe kroz celu prostoriiju i priđe pisacem stolu. Ostao je, dakle, kraj vrata i obavestio svog gazdu o onome što se dogodilo.

Čak i on, najopasniji čovek uz Algernona Slata, imao je prema svom gazdi veliko poštovanje, koje se graničilo sa strahom.

Abelmen je napregnuto slušao. Samo što je Gibon završio svoju priču, a trgovac skoči na noge i svom žestinom lupi pesnicom o sto. Bio je to početak bujice. Njegov ljudi su već znali šta dalje sledi.

— Šta se usuđujete da mi kažete! Šta vam pada na pamet, Gibon! Za šta vas plaćam? Zar da dozvolite da vam jedan došliak, žutokljunac, izbiје revolver metkom iz futrole!

Da, Edvard Gibon nije rekao istinu. Bio je suviše velika kukavica da svom gazdi kaže istinu, da mu prizna da je kolt već do pola izvuкао iz futrole, a da je stranac tek onda pucao. Gibon je Abelmenu rekao da je Tom Koneli jednostavno, bez poziva i upozorenja, pucao i izbio mu oružje iz futrole.

Abelmen se laganō izvuče iza pisaceg stola, obiđe ga, a onda zašade i nasloni se na ploču.

— Kako je zapravo moguće, Gibon, izbiti metkom revolver iz futrole, he? To je potpuno isključeno. Ja sam jednom video kako Luk

Šort u Dalasu jednom čoveku metkom izbija kolt iz opasača, ali je taj čovek već bio uspeo da izvuče revolver za dva inča. A vi, šta ste vi učinili? Da li ste vi izvukli svoje oružje iz futrole, govorite, čoveče!

Gibon je pobledo. Premetao se s noge na nogu od gneva i nelagodnosti.

— Čutite, jeli? Ja ću vam reći, Gibon. Ne treba da me obmanjujete. Tome, uostalom, niste ni dorasli. Vi ste potegli kolt na Konelija. Ko vam je to naredio? Niko. Ponovo ste, kao i često do sada, delovali na svoju ruku. Ali, to će vam se osvetiti, čoveče! Kod mene se čini samo ono što ja naredim. Razumete li? Ko vršlja na svoju ruku, biće izbačen iz našeg društva. Sada imate još jedinu šansu Gibon, da pobedite tog čoveka. Treba da uspete da, ili napusti grad, ili odustane od otpora prema meni.

Gibon je stajao kao pokislo pse. Bio je ljut na samog sebe, na sopstvenu slabost, na svoju slepu potčinjenost Abelmenu.

— Ne zaboravite moje reči, Gibon, a sada napolje! Upozoreni ste!

Ubojica se okreće i ukočenim koracima izade.

Za Edvarda Gibona se nipošto ne bi moglo reći da je svojim postojanjem usrećio ljudsko društvo. Rođen je u Galvestonu hiljadu osamsto pedeset treće godine, u maloj, lučkoj ulici, kao vanbračno dete jedne radnice. Njegova majka radila je od ranog jutra do kasno uveče u fabrici užadi. Kratko vreme pre svoje rane smrti poverila je svom, tada trinaestogodišnjem, si-

nu da mu je otac engleski mornar, ložac iz Birmingena.

Više o svom ocu nikada nije saznao. Vrlo brzo je dečak, koji je do svoje sedamnaeste godine živio kod svog ujaka u Aveniji Parkland u Galvestonu, došao u sukob sa zakonom. Sa dvadeset jednom godinom dospeo je u zatvor zbog pljačke na drumu, a već sa dvadeset pet se ponovo našao iza katanca zbog toga što je gotovo na smrt pretukao jednog čoveka. Posle puštanja na slobodu lutao je po dalekom zapadu, putujući sve dalje na zapad, sve dublje u krajeve, u koje civilizacija nije doprla. U Dalasu je jednog crnca pretukao do smrti. Uspeo je da umakne. U Ostinu je ponovo bio umešan u užasnu tuču u nekoj krčmi. Iz gužve ga je izvukao jedan melez. Krenuo je dalje, prema severozapadu. Tu je naleteo na revolveraša Džina Hamašata i pobedio ga u dvoboju revolverima, koji baš nije bio naročito fer. Tu je upoznao Bena Abelmena. Veliki trgovac je došao iz Talse i odmah ga najmio, uz revolveraša Algernona Slata, za ličnog čuvara. Od tog dana Ed Gibon nije više imao briga kako da se prehrani. Međutim, ono što mu je teško padalo, bila je činjenica da je potrkalo jednog tiranina, još bezočnijeg i surovijeg od njega samog.

Mračna lica napustio je radnu sobu svoga gospodara. Napolju u hodniku sreo je Slata, kako stoji naslonjen na stepenište.

— Šta je, bratac, loše idu poslovi?

Gibon promrši:

— Zaveži, čoveče, inače će ti biti potrebni novi zubi.

Slat je bio još opasniji, jer mu nisu bile potrebne pesnice da bi nekog porazio.

— Oprezno, Ed, inače će jedan od mojih metaka naći put do tvoje drvene tintare.

Gibon zastade. Grudni koš mu se nadimao od uzbuđenja.

— Budi miran, Al, inače bi se moglo desiti da me tvoj revolver ne interesuje. Na primer, napolju, pred momcima, u sred dana. Tada bih te mogao tako pretući, da mesec dana ne bi stao na noge.

Rekavši to, izašao je napolje, a za njim se zaorio pakosni smeh revolveraša Slata.

Ed Gibon je sada znao da je za svoga gazdu zvezda koja se gasi. Znao je da ubojice ne vrede mnogo, da im pored pesnica treba i razum, a i vešto rukovanje revolverom.

Obuzelo ga je očajanje. Prešao je glavnu ulicu i gurnuo krila pomičnih vrata Šajdelerovog lokala.

Krčmar ga je gledao zaplašeno.

— Mister Gibon, jednu duplu?

— Dve duple!

Međutim, popio je samo nekoliko gutljaja. Onda je izvadio revolver iz opasača, lagano ga rotirao, ispitao municiju, pa ga ponovo vratio u futrolu.

Uputio se ukočenim koracima prema vratima, ne plativši piće.

oo

Tom Koneli i Brandon Kej su bili sami u kancelariji. Nekadašnji

šerif Talse stajao je ispred svog sledbenika i govorio oduševljeno:

— Tom, ti si jedinstven! Doista, iskreno govorim. Primećuje se da dolaziš iz Dodž Sitija. Priznajem da sam radostan od kad više nemam briga, otkad si ti ovde.

Novi posao je mladiću iz Dodž Sitija vratio staru snagu i izdržljivost.

— Hajdemo, Brandon, u mali obilazak.

Kej umorno odmahnu glavom.

— Ostavi me ovde. Ja ću ponovo sesti u svoju staru naslonjaču i pokušaću da o svemu razmislim.

— Trebalo bi da počete sa mnom, Kej.

Nije uspeo da ga nagovori.

Kada je mladi šerif zatvorio vrata za sobom, Kej otvori jednu fioku pisaćeg stola i iz nje izvuče flašu. Nije se potrudio čak ni da uzme čašu. Nakrenuo je flašu i pio, pio...

Smatrao je da ima mnogo toga što treba da zaboravi. Tako je i sam, nesvestan toga, poslednjih meseci postao prava pijanica. Alkoholi je bio taj, koji ga je učinio tako nesigurnim. Od njega su mu drhtale ruke, ali Brandon Kej to nije znao.

oo

Na tamnom tremu krčme stajao je, priljubljen uz zid kraj vrata, Edvard Gibon.

Avetinjski bledeg lica stajao je lupež iz Galvestona i piljio u malo, mlečno okno šerifske kancelarije. Pri bleđoj svetlosti lampe nazirao je siluetu jednog čoveka.

Dakle, tamo sedi taj novajlija! Čovek koji tako munjevito puca, koji ga je tako užasno porazio.

On mora da umre!

Ponovo je bio u istoj situaciji, kao nekada u Dalasu, ili Oklahoma Sijti i celog svog života, sve dok ga Ben Abelman nije izvukao iz sosa.

Zaslepljeni lupež je verovao da će svoj život uspeti da spase, pošto uništi tuđ.

Bez sumnje, veliki „fliberti“ revolver će dosegnuti. Prvi metak će razbiti okno, a za drugi će imati jasan vidik. Taj drugi metak likvidiraće Konelija.

Prokletstvo, ulica je prilično široka. Koliko zapravo nosi „fliberti“ revolver? Najviše devet jardi. Ed Gibon je ocenio da ima deset, do jedanaest jardi do cilja.

Nije primetio da se neko iza pomičnih vrata bešumno kreće.

Šajdeler je pošao za njim i sada video kako stoji sa izvučenim revolverom i nišani prozor šerifske kancelarije.

Doseljenik iz Švajcarske počeo polako da izvlači svoj deringer iz džepa.

„Ne sme da ga ustreli, ne sme da nam ustreli novog šerifa!“ dobovalo je u krčmarevoj glavi.

Krupne graške znoja rosile su Šajdelerovo čelo, klizile kroz obrve i štipale mu oči.

Ja nisam strelac! Ne mogu da pucam na njega! Nije me primetio, okrenut mi je leđima...

Nesrećni Švajcarac je otvorio usta, kako ga uzbuđeno, hripavo disanje ne bi odalo!

Ed Gibon je napustio svoje skro-

vište i pošao preko trema. Lagano je sišao niz nekoliko stepenica i obreo se na ulici. Zatim je krenuo još dva koraka, kao u transu, privučen kao magnetom senkom iza mlečnog stakla na suprotnoj strani ulice.

Krčmar je hteo da viče, ali mu iz grla nije izlazio nikakav glas.

Ne može da ga ubije! Ne tek tako, na moje oči! Ne može ga ustreliti kao psa!

Šajdeler čučnu i temenom malo gurnu krilo vrata, a onda podiže deringer. Ovaj mali revolver mu se odjednom učinio teškim kao olovo, težim i od same vinčesterke.

Uperio je revolver na razbojnikova leđa.

„Nemojte, pucati!“ — hteo je da vikne. „Molim vas, nemojte pucati!“

Ali, grlo mu je ostalo stisnuto.

Gibon počeo još jedan korak napred. Tako, sada je rastojanje moralo biti dobro.

Munjevito je uperio revolver i povukao obarač. Jednom, dva... ...tri pucnja odjeknuše glavnom ulicom Talse.

Prvi metak je razbio mlečno staklo na šerifskoj kancelariji.

Drugi metak ukloni Brandona Keja sa njegovog mesta.

Treći hitac ispaljen je iz deringera.

Krčmar uopšte nije hteo da puca. Bio je to refleksi pokret.

Kao pogođen korbačem, Gibon se zanesu napred. Hteo je da se okrene, da se baci u stranu, ali nije bio dovoljno iskusan revolveraš. Zbog toga, srećom, nije uspeo ni da vidi, a kamo li da puca u čoveka, ko-

ji ga je napao s leđa. Šajdeler je izbezumljeno trčao kroz praznu krčmu, gurnuo je kuhinjska vrata, a onda ih zatvorio za sobom, navukao rezu i leđima se naslonio na hladan, kameni zid.

U desnoj ruci je još uvek držao grčevito ga stežući, malo oružje, iz koga je trenutak ranije ispalio metak. Ni sam nije bio svestan kako se sve to odigralo.

Kakav je to strašan trzaj bio! Osetio ga je prvo u ruci, a onda u celom telu. Kakav li je to tek pogodak bio, užasan pogodak u lupežova leđa.

Šajdeler je bio veoma blizu toga da izgubi svest. Osećao je neopisivu mučninu u stomaku.

On je pucao. Prvi put u svom životu pucao je u ljudsko biće! Užasno! Neshvatljivo!

Težio je sebe da to pri čistoj svesti nikada ne bi mogao učiniti...

Ed Gibon nipošto nije bio teško ranjen.

Metak iz deringera ga je pogodio gore, u desno rame. Sa gvozdenom energijom se podigao, uspravo, a onda pohitao prema Abelmenovoj kući.

Nije išao kroz kapiju, kao što je to bilo uobičajeno za poslugu, nego je izvukao iz tajnog džepa ključ i otvorio glavni ulaz.

Taj ključ je jednom prilikom krišom pribavio. Ovaj čovek, proganjan do sad hiljadama puta, lisica u ljudskom obličju, smatrao je da treba sebi da obezbedi sve slobodne izlaze, ma gde se nalazio.

Hteo je da otključa vrata tiho,

kada iz hodnika odjeknu oštar glas Bena Abelmena.

— Gibon! Kako se usuđujete! Odakle vam ključ? Vi ste razbojnik! Bedni razbojnik! Bili ste razbojnik, kada sam vas pokupio sa ulice Oklahoma Sitija, i ostali ste razbojnik. Ovamo ključ!

Ubica zavrtla ključ prema gazdi.

Kućom odjeknu metalni zvuk.

— Dobre! — urlao je Abelmen.

— Kako se usuđuješ! Hodi ovamo, podigni ključ i daj mi ga.

Abelmen kresnu šibicu i prinese je fitilju male lampe, koja je stajala u hodniku.

Hladna, beličasta svetlost ispuni predvorje.

Istog trenutka Gibon šmugnu u udubljenje vrata jedne od soba.

— Ugasite osvetljenje!

— Šta?

— Ustrelio sam šerifa.

Tišina.

Lagano, užasno lagano prolazili su minuti u kući trgovca konjima.

Ben Abelmen kao da nije disao.

— Šta si ti?

— Ja sam ga ustrelio, kao što ste mi naredili!

U tom trenutku, kao da je ponovo život prostrujao Abelmenovim telom. Hitrim, gotovo divljim koracima grabio je kroz hodnik prema udubljenju vrata.

Desnom rukom je naglo izvukao ispod kaputa korbač od dugog, upletenog kožnog remenja.

Zviždeći, spusti se prst debela, kožna zmija na razbojnika.

— Evo ti! Na, progutaj! Razbojniče! Lupežu! A sada napolje iz moje kuće!

Edvard Gibon je još jednom ra-

dio na svoju ruku. Izgleda da je ovog puta preterao, da je sve propalo.

Napustio je kuću bogatog trgovca i posrćući krenuo prema krčmi.

Šajdeler je odškrinuo kuhinjska vrata, ali samo za prst. Očiju razrogačenih od straha posmatrao je ulaz, osluškujući korake, koji su se približavali.

On, dakle, dolazi! Najzad se pojavila čelava razbojnikova glava, bez šešira.

Gibon je levom rukom stezao desno rame i posrćući išao kroz krčmu prema šanku.

— Viski!

Šajdeler se tek posle nekoliko sekundi pojavio iza vrata.

Deringer je još uvek držao u ruci. Spreman.

— Viski, ja sam ranjen...

Mali deringer u magnovenju nestade u Šajdelerovom džepu.

Gibon podiže glavu:

— Na mene su pucali.

Nesrećni krčmar je gutao pljuvačku.

— Neka bedna kukavica je pucala na mene. Ja je poznajem.

Uplašeni krčmar nije ništa odgovorio samo je grčevito stezao jednom rukom grlić flaše, a drugom čašu.

-- Poznajem ga dobro. To je bio Kej. Mora da je bio on, prokleta kukavica. Ali, platiće on meni.

Popio je na dušak čašu viskija, koju mu je drhtavim rukama Šajdeler natio.

Posle toga je izašao, pomovo ne plativši.

Tom Koneli je bio prilično daleko kada su odjeknuli pucnji. Potrčao je odmah natrag i zadihano uleteo u kancelariju. Zatekao je svog pomoćnika kako leži na podu.

— Brandon!

Mladić kleče na pod, kraj svog pomoćnika i htede da ga uspravi. Osećao je kako mu kolena klecaju.

— Kej! Kej, pogledaj me! Otvo-ri oči, Kej!

Sedokosi Brandon Kej se oglušio o ovaj poziv. Njegove već odavno besmisleno postojanje, bilo je okončano.

Tom Koneli se uspravi. Morao je da se pridrži za sto.

Stajao je tako nekoliko trenutaka, a onda ugasio lampu i napustio kancelariju.

Lekar je samo mogao da ustanovi smrt šerifa Brandona Keja. Izgubljeni čuvar zakona nije napustio grad. Umro je sa zvezdom. Baš onako, kao što je i priželjkivao.

Još jedan čovek je sedeo u čekao-nici lekara: Edvard Gibon.

Kada je ugledao Konelija, poskočio je.

Tom ga grubo vrati na stolicu.

— Samo sedi, čoveče. Ja neću ništa od tebe. Ko li te je to...?

Gibon procedi psoviku.

— Isti onaj lupez koji je pucao na tebe!

— Na mene niko nije pucao, Gibon, ali je Kej mrtav.

Ubica je sada bez trunke sažaljenja posmatrao svoju žrtvu, koju su dvojica lekarevih pomoćnika iznosili.

Paklena noć u Talsi još nije bila okončana, kao što bi se posle svih događaja moglo pretpostaviti.

Sat kasnije Tom Koneli je sedeo u svojoj kancelariji i nesigurnom, drhtavom rukom pisao izveštaj o ubistvu Brandona Keja.

U to su se iznenada na tremu čuli koraci.

Tom ugasi lampu i sakri se u zaklon iza pisaćeg stola.

Pored razbijenog prozorskog okna prošao je čovek. Tom bi ga i posle sto godina, u još većem mraku prepoznao. Bio je to Ben Abelmen.

U šerifovoj ruci se u sledećem trenutku stvorila zapaljena šibica i prijatna svetlost, obojena kao more zelenim štitom, ispuni malu prostoriju.

Bogati trgovac uđe bez kucanja.

Tom je i dalje gledao u svoj izveštaj.

— Koneli! — uzviknu Abelmen.

— Ja sam ovde. Ben Abelmen.

Tek tada mladi šerif podiže pogled.

— Šta hoćete?

Bezobzirni čovek priđe pisaćem stolu.

— Koneli, pružam vam jednu šansu. Sa vama je u grad došao oštar vetar. I sami znate da takav jak vetar uskovitla prašinu, koja će se, kada se slegne, sručiti samo na vas. Kao što rekoh, dajem vam priliku: nestanite iz grada još ove noći.

Tom ustade i prezirivo odmeri malog čoveka.

— Ja sam taj, koji daje prilike. Ovog puta je dajem vama, Ben Abelmen. Nestanite odmah iz moje kancelarije, dok vas nisam batinama isterao!

Abelmen iznenađeno ustuknu. Kipteo je od gneva.

— Šta... šta... ste rekli?

— Napolje!

Abelmen se uspravi. Iz očiju su mu sevale munje.

— O! rajt, Koneli. Odlazim, ali ste vi samom sebi izrekli presudu.

Posle ove nedvosmislene pretnje izašao je iz kancelarije.

Novi šerif je u ovoj krvavoj noći u Talsi navukao sebi na vrat više neprijatelja, nego što bi i pet ljudi moglo da podnese.

Sve ljudstvo trgovca konjima bilo je protiv njega.

I ne samo oni, nego i svi koji su na neki način bili obavezni Abelmenu. Koliko je tih ljudi bilo, Koneli nije mogao ni da sanja. Osim toga, niko nije znao gde se nalazi Ed Gibon. Istini za volju, niko mu nije pripisivao ubistvo Brandona Keja, pa se utoliko pre svet čudio njegovom nestanku.

Činjenica da razbojnika nema, za Toma Konelija nije bila umirujuća. Bio je uveren da se Gibon negde krije u gradu, da bi se osvetio.

Mladi šerif je svakog trenutka računao s novim napadom, pucnjem iz zasede. Znao je da Abelmen neće odustati. Znao je da će pokušati sve da bi se ponovo dokopao svoje velike moći, koju mu je on, mladi čuvar zakona, okrnjio.

Isto tako, Tom Koneli je znao da trgovac konjima neće birati sredstva da to postigne.

Tamni oblaci nadneli su se nad novog šerifa u Talsi. Stanovnici grada su znali da je hrabar prodor u neprikosnovenu tvrđavu Bena Abelmena bio samo privremen uspeh, da mu je pomogao momenat iznenađenja.

Big Ben neće dozvoliti da mu neko uzme vlast u pokrajini. Konačno, kao što je kaznio Finca Tallminena i mnoge druge ljude, jer su mu se suprotstavljali, isto tako će srediti i Toma Konelija. Za častoljubivog Abelmena je to bilo presudno pitanje, gotovo pitanje biti, ili ne biti.

Kada je Tom te noći ušao u pansion, plavokosa En Balder stajala je u predvorju. Gledala ga je svojim krupnim, pametnim očima.

— Mister Koneli...

— Vi ste još uvek budni — reče Tom pomalo zbunjeno.

— Da, budna sam i to zato da bih vam saopštila da ne marim mnogo goste, koji su revolveraši i donose nemir u grad.

— Vi imate čudna shvatanja, gospođice. Ja sam šerif. Moja je dužnost da se brinem za red i mir. Ako me napadnu, moje je pravo da se branim.

Mlada žena mu priđe bliže i uhvati ga za mišicu.

— Šta vi hoćete, Tome? Da vas ovde ubiju? Kako samo možete biti tako zaslepljeni? Ben Abelmen vam neće dati šansu. Velim vam, čak i pored toga što se neki mali uspeh postigli, sa njim nećete izaći na kraj. On je jak. Ceo kraj ga se boji. Nećete naći ni jednog, jedinog čoveka u celom kraju koji bi bio uz vas. Čula sam kako se neko-

licina ovde, kod mene u restoranu, kladi, koliko ćete još izdržati. Onaj ko vam je dao najduži rok, pomenuo je jednu nedelju. Jednu jedinu nedelju, mister Koneli. No, naravno, mister, vi sami najbolje znate šta činite.

Tom pođe nekoliko koraka napred, zastade i ne okrećući se, upita:

— Moram li da se preselim?

En Balder je gledala u pod.

— Naravno ne. Laku noć, mister Koneli.

Ben Abelmen je širio svoje mreže.

Žutokljunac, koji mu se suprotstavio, nipošto ne sme da dođe do daha i da u gradu, nađe istomišljenike.

Bogati trgovac pozva svog nadzornika.

Džoni Matušček stupi u radnu sobu svog gazde i podozrivo ga odmeri.

— Vi ste poslali po mene?

Abelmen je posmatrao svog nadzornika zabačene glave.

— Matušček, vi treba da se pobrinete za to da taj Koneli ne napravi suviše nevolja u gradu.

— Kako da to shvatim?

— Kako da to shvatite? Šta tu ima da se shvata? Momak mora da ode. Treba ga oterati. — Pošto je namignuo, nastavio je: — od toga ćete imati koristi.

Matušček je verovao da ga je gazda prozreo i da je primetio da je zainteresovan za Mildred.

— Ja sam preduzimljiv čovek, mister Abelmen, ništa me brinite.

— To sam i očekivao od vas.

Nešto kasnije, Abelmen je pozvao braću Šervud i rekao im to isto.

Posle toga je Algernon Slat bio na redu.

Abelmen je znao da sve to veoma vešto izvede, tako da niko nije primetio da je još neko, osim njega, nahuškan na novog šerifa.

Bezobzirni trgovac je huškao jednog po jednog na mladića iz Dodž Sitija, pretvarajući se pri tom da je svakom ponaosob, kao sposobnom i poverljivom dao ovaj zadatak.

Džef Šervud je još od ranog jutra zauzeo busiju za šankom u „Viski stanici”.

Pošto je iskapio drugu čašu, počeo je da mrmlja sebi u bradu:

— Samo da dobro ispadne.

Krčmar ga je čuo s pola uha.

— Šta to? — upitao je uzgred.

Šervud stavi opušak među zube.

— Prokletno zamršena stvar i nezgodna, ako je samo delić od svega istina. Neka đavo nosi sve zajedno! Mladić se ovde suviše osilio. To uvek izađe na zlo. Big Ben ne podnosi druge bogove uz sebe.

Šajdeler, vlasnik „Viski stanice”, nije stekao utisak da mladić iz Dodž Sitija, neustrašivi šerif, hoće da postane bog.

Samo sat kasnije neki jahač svratio je u Šajdelerov lokal i tu je neko vreme, odmarajući se, razgovarao sa starim stolarom Dulejem.

Dulej je pljašljivo izmicao da ne odgovori na sva strančeva pitanja. Jahač se zapravo raspitivao o uslovima i mogućnostima da se nastani u Talsi.

— Pa, nije baš preporučljivo, mister — odgovorio je stolar. Ovo je prilično nemiran grad.

— A nemirno je i u drugim mestima. Upravo dolazim iz Fort Vorta, gde je bio neopisivi pakao. Vajat Erp je jednog zatvorenika, koji je nedužan sedeo u zatvoru, uspeo da izvuče. Odmah posle toga u velikoj robijašnici izbila je prava pobuna. Stotine ih je tvrdilo da su nepravilno osuđeni i zahtevali su da govore sa Vajatom Erpom. Čak su se trojica obesila od očajanja, jer im čuvari to nisu dozvolili. Džek Handerej je uspeo da pobegne. Nije imao sreće. U velikoj preriji je uleteo Vajatu Erpu pravo u naručje.

— Vajat Erp? — ponovi krčmar zamišljeno. — Prokletstvo, danas sam već čuo o njemu.

— On je u Dentonu, kod prijatelja svog ubijenog brata Morgana. Kod šerifa Parkinsona...

Tek što je stranac otišao, a Šajdeler otpasa svoju zelenu keclju i otrča kod svog suseda Badera.

— Hej, Džef, pripazi mi trenutak na lokal! Moram u poštu.

— Ol rajt. Motriću na tvoju špilju.

Šajdeler je hitao prema pošti.

Mali poštari mrzovoljno ga je odmerio.

— Šta vi hoćete?

— Hoću da predam telegram.

— Sad je podne. Dođite za jedan sat. Ne smem da dozvolim da me stara čeka na ručak. Ona je onda u stanju da me nedelju dana pusti da gladujem.

— To je telegram, koji šalje šerif, slaga krčmar.

— Šerif? — Poštari prođe prsti-

ma kroz priređenu kosu. — Hm, zašto nije došao sam, lično?

— Zato što nema vremena. A sad, hajde, krenite. To je prilično važna stvar. Pišite: maršalu Vajat Erpu...

— Šta? — Poštar gurnu naočari sa vrha nosa. — Čemu sada takve šale? Vajat Erp, on u stvarnosti ne postoji, čoveče! Vi ste ozbiljan, stariji čovek. Trebalo bi da to znate.

— Ne govorite, nego pišite. Dakle, maršalu Vajat Erpu, Denton, Teksas, kod šerifa Parkinsona. Sadržaj: hitno vas očekujem u Talsi, šerif Tom Koneli.

Poštar nije pisao. Posmatrao je krčmara kao da je umobolan.

— Slušajte, Šajdeler, vi ste izgleda malo više povukli iz svog sopstvenog bureta. Vajat Erp, on je samo plod mašte jednog pisca. Ne postoji, kao ni Dok Holidej. Pa i u mašti pisca, to zna svaki deran, Vajat Erp živi u Dodž Sitiju. Dakle, i to je pogrešno.

— Pošaljite taj telegram.

— Ja nisam malouman, krčmaru.

Na to se u Šajdelerovoj ruci munjevito stvori mali deringer, kojim je prethodne noći udesio razbojnika Eda Gibona.

Iako mali, revolver je napravio snažan utisak na poštara.

— Hoćete li odmah postati ovu depešu u Denton, ili ne?

— Vi mi pretite? U redu, u redu, poslaću ga. Ali, kažem vam žaliću se ja šeri... U svakom slučaju nikada više neću proviriti u vašu krčmu. Momak koji mi preti

koltom, neće od mene zaraditi ni probušeni cent!

Samo nekoliko sati kasnije poštar je, kao i svakog dana, stajao uz šank i ispijao svoju dnevnu porciju rakije.

Šajdeler mu je naredio da stvar sa telegramom drži u najvećoj tajnosti. Srećom, znao je da na starog poštara može da se osloni.

Bio je to izuzetno težak dan za Toma Konelija. Osećao se jedno. Na sve to još, oko jedanaest sati pre podne, došao je jedan kauboj i pozvao ga na Vilbert ranč.

— Kod nas je u toku noći ukraden iz štale bik. Gazda vas moli da odmah dođete.

Tom odjaha.

Samo što se vratio, a u kancelariju upade sin malog rančera Martinsa i zamoli potpuno iscrpljenog Konelija za pomoć:

— Šerife, mog oca su sinoć napali razbojnici. Momci sada sede kod nas u dvorištu. Uspeo sam da se izvučem sa imanja kroz podzemni prolaz, koji je moj stari napravio još u vreme Indijanaca. Nije daleko, možete stići pešice. Lupeži su mrtvo pijani.

Tom dovede sa malog ranča trojicu pijanih lupeža i strpa ih u zatvor.

Kada je posle toga pozvan u Robanovu pilanu, sa naporom se održavao u sedlu od umora. Morao je da prođe pored Abelmenove kuće. Algernon Slat je, kao i uvek, sedeo na tremu.

U pilani je između radnika izbila žestoka svađa.

Tom Koneli je na kraju uspeo da raspravi stvar i umiri radnike. Postupio je mirno i odlučno.

Pilana se nalazila nekih pola milje jugozapadno od grada.

Dogodilo se kada se vraćao.

Nadzornik Matusček ga je pratio. Toga dana je već tri puta uzalud pokušavao, no sad je moralo da uspe. Sledio ga je sa namerom da ga likvidira. Međutim, nije imao jasnu predstavu kako će to da izvede.

Uskoro je primetio da se šerif uputio prema pilani i odlučio da ga sačeka iza jednog brežuljka.

Još neko je krenuo istim putem, kao i mladi šerif Koneli.

Mildred Abelmen.

Osedlala je svog crnog ždrepcu i izjahala u prerijsku.

Kauboj je iznenada primeti. Gleđao je u nju kao hipnotisan.

Onda se vinuo u sedlo i pohitao prema njoj.

— Gospodice, vaš otac ne želi da vi sami jašete.

— Ah, on je već poslao špijuna da me uhodi.

Devojka ga prezrivo odmeri.

Matusček je kipeo od uzdržanog gneva.

— Sjašite, Mil. Onda ću vam odgovoriti.

— Baš sam nestrpljiva.

Sjahala je.

Pošao je prema njoj. Suviše kasno je primetila neprijatno svetloćanje u njegovim očima.

— Džoni, šta... šta nameravate?

— Mil, moraš biti moja žena!

— Šta?

— Reci, Mil, reci odmah, inače...

— Šta inače?

— Inače će se dogoditi nesreća. Samo tebe radi trpim tog gulikožu!

— Moj otac nije gulikoža! — breznula se devojka. — A sada ću vam nešto reći, Džoni Matusček! Vi ste imali izgleda kod mene, ali ste to prokockali. Čovek, koji puži pred mojim ocem, nije za mene.

— To je bilo radi tebe, Mil...

Devojka se nasmeja.

— Vaša stvar. U svakom slučaju, ne dopadate mi se, Džoni Matusček. Ja ne marim ulizice. Tom Koneli, na primer, sasvim je drugačiji momak.

U divljem gnevu Matusček je povuče prema sebi.

— Šta si to rekla, devojko?

— Rekla sam da više cenim šerifa. Osim toga, čula sam kako vam moj otac daje naređenje da oterate Konelija. Vi ste, kako primećujem, upravo u poslu da to naređenje i izvršite...

Na to nadzornik stavi svoju snažnu šaku devojci na usta.

Krik Mildred Abelmen se nije čuo. Bio je prigušen. Kauboj je dohvatio za ruku i naglo odgurnu, tako da se sapsela i pala na zemlju.

Oči su mu sevale.

— Suviše govoriš, Mil.

Devojka je iznenađeno posmatrala njegovo izmenjeno, neprijatno lice. A onda je kriknula iz sve snage:

— U pomoć!

Tom Koneli je čuo ovaj poziv i počeo da mamuza konja.

Stigao je do uzvišice u trenutku kada se nadzornik nadneo nad de-

vojku sa pretećim, svetlucavim nožem.

— Hej!

Matušček se okrete. Ruka mu polete prema koltu.

Međutim, mladi šerif se u ove stvari daleko bolje razumevao. Konačno, nije uzalud bio iz Dodž Siti-ja. Njegov kolt kalibra četrdeset pet već je bio uperen na Matuščeka.

— Helo! — doviknuo je prilazeći.

— Zar to nije vrli gonič iz Abelmenove grupe, koji ljudi napada s leđa.

Sav umor kao da je bio rukom odnesen. Kliznuo je iz sedla i vratio kolt u opasač.

— Šta li ste to smerali, mister? Da li ste to hteli da doručkujete možda?

— Hteo je da me ubije — mučala je devojka, bleđa kao kreč.

— O, o, tako brzo se ne ubija lepa žena — govorio je mladi Koneli. — Meni ovo daleko više liči na urazumljivanje.

Matušček je i sam bio veoma bleđ.

— Ne brinite se za nas. Mil Abelmen i ja...

— Nemojte se slučajno usuditi, nadzorniče, da šerifu govorite da smo verenici. Okanite se gnusnih laži.

Kauboj se vinuo u sedlo.

— Mogu li sada da odjašim, šerife? — upitao je kroz zube.

— Samo izvolite, molim vas...

Koneli se takođe vinuo u sedlo.

— Ako nemate ništa protiv moje pratnje, gospođice...

Nije imala ništa protiv. Dok su se vraćali prema gradu, Mildred je

ispod oka posmatrala svog ćutljivog pratioca. U svesti joj se duboko urezao njegov markantni profil. Ne samo u svest...

Šta li bi veliki Ben Abelmen rekao da je to znao?

Dan, koji je za Toma Konelija tako neprijatno počeo, dobio je upravo zastrašujući nastavak.

U kasno popodne u šerijsku kancelariju je ušao džinovski Džef Šervud.

Tom se trže i pođe levom rukom prema dršci kolta.

Grdosija od čoveka pođe prema pisaćem stolu. Daske su se ugibale i ječale pod njegovim teretom. Zastao je ispred pisaćeg stola i stavio u usta ugašeni opušak. Upalio ga je.

Odbijajući beličaste dimove, rekao je gotovo poverljivo:

— Daću ti jedan savet, Tome. Nestani još danas.

— O, a zašto to?

Džef Šervud premesti opušak u drugi kraj usana.

— Zbog toga što ti u protivnom moram smrskati glavu, dečko.

Tom ustade.

— Lepo je od tebe što mi to govoriš, Džef. Žao mi je, ali moram da ti kažem da ću ostati ovde i da ću ti oprljiti prste ako budeš počinio neku glupost. Do viđenja, Džef.

Grdosija ga samo odmeri.

— Jadno momče! Nisam ni slutio da si takav glupak. Konačno, jedan mrtav šerif trebalo bi da bude dosta za ovaj grad.

Kakva bestidnost!

Lice Toma Konelija postade tvrdo.

— Odlazite, Šervud! Dobili ste odgovor i ne zadržavajte me. Imam posla.

Džef Šervud napusti šerifsku kancelariju, cereći se.

U kasno veče staklorezac je ponovo imao posla. Tek što je pao mrak, a neko je velikim kamenom razlupao prozor na šerifskoj kancelariji.

Četvrt sata kasnije u dvorištu iza kancelarije odjeknuli su pucnji. Dok je Tom, pozadi u dvorištu, tragao za nepoznatim strelcem, neko je ubacio kofu vode u kancelariju kroz razbijen prozor.

Mladi Koneli je sada osetio, jače nego ikada, da u ovom novom poslu, na ovakav način, neće doživeti starost.

Spustio je lampu na pisaci sto. Ostavio je da gori, da bi zavarao trag, a onda je kroz dvorišna vrata napustio kancelariju.

Obilaznim putem pošao je prema pansionu. Pošto usput nikog nije sreo, nadao se da će nesmetano moći da legne i odmori se.

Nije palio svetlo u sobi, a ipak, iznenada je osetio da nekog ima. Bacio je šešir na krevet i napustio sobu, kao neko koji je nešto zaboravio i odmah se vraća.

Samo dva minuta kasnije čučao je ispod prozora i osluškivao.

Unutra u sobi su se čuli koraci. Kroz poluotvoreni prozor Tom je ugledao kraj vrata konture čove-

ka, koje su se nazirale pri bleđoj svetlosti iz hodnika.

Čovek je osluškivao kroz odškrnuta vrata u hodnik.

Mladi šerif podiže revolver.

Klik! Bio je otkočen.

— Ruke u vis!

Čovek se naglo okrete i dva pucanja zazviždaše iznad šerifove glave.

Kada se Tom ponovo uspravio, čoveka u sobi više nije bilo. Nestao je.

Dakle, ni ovde više neće imati mira. Vukući noge od umora, krenuo je prema glavnoj ulici natrag, prešao je i nestao u jednoj od bočnih uličica. Zatim je ponovo skrenuo u paralelnu ulicu sa glavnom i nastavio da ide pored dvorišta zgrada, čije se pročelje nalazilo na istočnom delu glavne ulice.

Još izdaleka primetio je belo obojenu, drvenu ogradu dvorišta Bena Abelmena.

Iznenada je zastao. Vrata na dvorištu su se tiho otvorila i neko je izveo konja na ulicu.

Pri svetlosti zvezda šerif je poznao jahača, koji se upravo vinuo u sedlo.

Bila je to ćerka trgovca konjima.

Poterala je konja i kada je stigla od mesta gde se Koneli prikrivao uz ogradu, zaustavila je životinju.

— Ko stoji tu? — upitala je odlučno.

— Ja sam to, gospođice Abelmen,

— Šerif? Šta radite ovde?

— Šetam unaokolo.

Devojka sjaha s konja, uhvati Toma za mišicu, povuče ga u stranu, a onda poče žustro da šapuće.

— Morate da nestanete, mister Koneli.

— Zašto?

— To vam ne mogu reći. Morate se zadovoljiti samo opomenom.

— Na žalost ne, gospođice!

— U redu, onda putujte u pakao zajedno sa tom svojom tvrdom glavom!

— Ne pada mi na pamet.

— Moj otac vas ne želi ovde u gradu. Moram priznati da mi je to žao, ali tako je. Ja lično smatram da ste vi dobar šerif. Sigurna sam da Talsa nije jedini grad, kome je potreban dobar šerif.

Tom se nasloni na ogradu.

— Veliko vam hvala, gospođice, ali moje mesto je ovde.

— Onda nećete dočekati sutrašnje veče.

— Moram da rizikujem.

Devojka je nervozno udarala korbačem o svoje čizme. Onda je upitala, tiho, nesigurnim glasom:

— Dakle, ipak je istina?

— Šta?

— Ono što mi je Džoni Matušček ispričao. Rekao mi je da vi i En Balder... Ali, to se mene, naravno, ništa ne tiče.

Bilo je dobro što je bila noć, pa tako devojka nije mogla da vidi mladićevo lice.

Tom Koneli je u trenutku sve shvatio: lepa Mildred Abelman se zaljubila u njega. To saznanje ga je zapljusnulo kao veliki talas. Stajao je ćutke, naslonjen na ogradu i ne-tremice posmatrao mladu ženu.

— Vi biste mogli da mi učinite jednu uslugu, gospođice Mildred.

— Ne verujem da mogu.

— Možete sasvim sigurno.

— Izvolite, recite.

— Kada me vukovi vašeg oca budu rastrgli, molim vas, obavestite moju majku, koja živi u Dodž Sij-tiju.

— Vi doista dolazite iz Dodž Sij-tija?

Tom potvrdi. Iznenada okrete glavu. Čuo je jedva razgovetan šum, nešto kao škripanje peska pod čizmama.

— Neko dolazi.

Mildred se trže.

— Penjite se na konja i odjašite što pre — reče mladić.

Devojka je, međutim, ostala da stoji.

Levo, kraj kapije koja vodi u dvorište, pojavio se čovek. Kada ga je devojka prepoznala, okamenila se od užasa.

Bio je to njen otac. Dahćući od gneva, stisnutih pesnica, stajao je ispred ovo dvoje mladih ljudi.

— Mi! — rekao je žustro — ti i ovaj prokleti došljak.

Obraz joj je brideo od snažnog očevog šamara.

— Zar se ne stidiš da u sred noći tu, sa ovim lupežom...

— Oče!

— Umukni!

Tom Koneli se malo pribrao od straha.

— Mister Abelman, molim vas da ovde ne pravite takvu galamu.

Desnica bogatog trgovca kliznu prema korbaču.

Izbezumljena devojka ga uhvati za mišicu.

— Oče!

Trgovac pusti ruku niz telo.

— Oče — reče devojka tiho — ja ga volim.

Ben Abelmen se zatetuna korak unazad.

— Ne — rekao je muklo. — Mil, reci da to nije istina.

— Jeste, oče, istina je.

Tomas Koneli je stajao kao u snu. Činilo mu se da sve ovo i nije doživio, jer se sve suviše brzo odigralo.

Big Ben je drhtao celim telom. Bio je ranjen u najosetljivije mesto. Često je sa strahom mislio na trenutak kada će se odvojiti od svoje jedinice, kada će mu ona reći da ga napušta i odlazi sa voljenim čovekom. O svemu tome je razmišljao kao o nečem u dalekoj budućnosti, pa nikako nije mogao da shvati da je to već sada došlo. Još teže shvatljivo mu je bilo to što se radilo o njegovom najžešćem protivniku, mladom čuvaru zakona, koji mu je kao kamen stajao na sred puta. Baš njega je Mil izabrala! Uzviknuo je glasom, koji je drhtao od gneva:

— Nikad, nikad, Mildred! Ti ovog čoveka sutra uveče nećeš više videti!

Posle ove ozbiljne, nedvosmislene pretnje, trgovac se okrenuo i otišao.

Dvoje mladih je ćutke gledalo za njim.

80

Sledeći dan je osvanuo sunčan i blistav. Reka Arkanzas se prelivala kao dragulj pod blještavim zracima sunca.

Tom Koneli je zaspao za pisaćim stolom u kancelariji, na istom mestu, na kome je ustreljen Brandon Kej.

Šta li će mu ovaj dan doneti? Oko sedam sati pojavio se Džef Šervud. Ostao je da stoji na vratima.

— Došao sam po tebe, Tome.

Koneli ustade sa stolice.

— Šta hoćete?

— Izlazi napolje! — Zagrmje Šervud.

Tom se osećao slab i iscrpljen. Ni u kom slučaju ne bi mogao sada da izađe napolje i upusti se u borbu sa ovim čovekom. Ako takvu borbu i prihvati, ona će biti okončana, bar za Bena Abelmena tek onda, kada bude ležao mrtav u prašini.

— Gubi se! — doviknuo je ubojici.

Džef Šervud sleže svojim ogromnim ramenima.

— Prilično glupo sa tvoje strane, malecki. Možeš samo da biraš između dvostruke porcije batina i metka. Ja bih uvek izabrao batine. Izađi napolje, ja ću to obaviti po kratkom postupku. Za tri nedelje ćeš opet biti sposoban da se ukreša u poštansku kočiju.

Abelmenov sluga je sve ovo ispričao hladnokrvno i krajnje ozbiljno, potpuno zanemarujući činjenicu da se obraća čuvaru zakona.

— Napolje, rekao sam!

Šerif se maši za revolver, na šta div podiže obe ruke i skloni se sa vrata.

Ovaj pokret kao da je bio signal za sledeći potez. Ulicom je odjeknuo prodorni glas Algernona Slata.

— Koneli, izlazi napolje!

Mladom Tomu Koneliju se znojio slivao niz čelo i potiljak. Kroz razbijeno okno ugledao je iscereno lice Džefa Šervuda.

— Umesto da gubiš vreme s devojka, trebalo je još juče da naručiš sanduk, Tom.

— Koneli, izlazi napolje — ponovo je odjeknuo glas revolveraša Slat.

Znači, bio je već tu, pred njim, gorak kraj. Došao je brže nego što je mladi šerif pretpostavljao. Protiv ovakvog poziva na dvoboj revolverima nije mogao ništa da učini. Uzmicanja nije bilo.

Izašao je na trem, dok su mu kolena klecala.

Na sredini ulice, nekih osam jardi udaljen, stajao je revolveraš Algernon Slat, raskoračen, sa rukama savijenim u laktovima.

A preko, zaklonjen iza četiri daske ograde, u prolazu između saluna i Džim Mek Konorove prodavnice gotovih odela, čučao je Edvard Gibon sa izvučenim revolverom. Njega, naravno, mladi šerif nije mogao da vidi.

Koneli je gledao u pravcu gde je stajao Al Slat, a onda podigao pogled. Iza revolveraša nailazila su dvojica jahača. Nesvesno je podigao ruku da proturja oči. Da mu se ne priviđa? Možda je u groznici?

Za dvojicu jahača, koji su upravo nailazili, u ovom trenutku, mogao je da pretpostavi da se nalaze svuda, na bilo kom mestu, samo ne u glavnoj ulici Talse. U ovom odlučujućem, paklenom trenutku!

Levi jahač sedeo je na crnom ždrepcu. Bio je visok, širokih ramena. Njegovo markantno lice bilo je opaljeno suncem, preplanulo. Oči su mu bile čelično plave, a kosa crna. Nosio je crni šešir, sivu ko-

šulju, pričvršćenu crnom somotskom mašnom. Pantalone, prsluk u obliku boleroa, pa čak i opasač, sve je bilo crne boje. U futrolama na opasaču nalazila su se dva teška revolvera. Ko bi se bolje zagledao u oružje, primetio bi da levi revolver ima upadljivo dugačku cev.

Ma koliko ovaj čovek bio neupadljiv po odevanju, utisak koji je činio celom svojom pojavom, bio je snažan i neizbrisiv. Nikada niko nije zapravo objasnio šta je to što ga čini tako upečatljivim. Najčešće objašnjenje bilo je da taj utisak proizilazi iz fascinantne snage njegovog pogleda. Taj čovek je bio čuveni maršal iz Dodž Sitija, Vajat Erp.

Jahač, koji je bio do njega, na šarenoj kobili, takođe je bio visok i odeven u crno. Za razliku od maršala Erpa, imao je blistavo belu košulju sa riševima, opasač od svetle kože, sa dva revolvera, čije su drške bile ukrašene slonovačom.

Lice mu je bilo mršavo, aristokratskih crta. Ledeno plave oči počivale su na rukama revolveraša Algernona Slat.

I njega je Tom Koneli dobro poznavao.

Bio je to Dok Holidej!

Mladi šerif bi najradije podvrisnuo od radosti, no stajao je kao prikovani za ivicu trema i posmatrao jahače.

Da, bili su to zaista oni. Više nije bilo sumnje. Tom je imao želju da im potrči u susret, da je imao snage da se pomakne s mesta.

— Koneli! — povika Slat ponovo. — Izlazi na ulicu, ti, prokleti sivore!

Revolveraš Algernon Slat je suviše kasno primetio dvojicu jahača. Čovek iz Misurija se neočekivano pojavio s njegove desne strane, a kockar Holidej s leve.

— Šta sad to znači?! — oglasio se piskav glas Bena Abelmena. — Nestanite! Zar ne vidite da je u pitanju dvoboj?

Dva prijatelja zaustaviše konje, tako da je revolveraš bio tačno između njih.

Maršal lagano okrete glavu i ispitivački odmeri trgovca, koji je stajao na ulazu svoje kuće.

— Dvoboj? — izgovorio je maršal krajnje prezrivo.

— Da, dvoboj!

— Između koga to?

— Između mog prijatelja Algernona Slata i ovog došljaka.

Dok Holidej se podboči o vrh sedla i stavi u zube jednu od svojih omiljenih cigareta.

— Siromašak, mora da ima prilično loš vid, maršale — rekao je kockar ne naročito glasno, ali veoma razgovetno. — Ja ovde vidim samo šerifa Tomasa Konelija i razbojnika Alvina Sandersa, koji je očigledno opet promenio svoje ne baš do lično ime.

Revolveraš preblede kao kreč. Desnica mu kliznu prema revolveru.

Vajat Erp je munjevito reagovao i nogom mu izbio oružje iz futrole.

Trgovac pohita prema ivici trema, steže pesnice i zagrmne iz sveg glasa.

— Razbojnici, razbojnici su u gradu! Pljačkaši! Ljudi, na ulicu!

Na to maršal kliznu iz sedla i odmerenim koracima priđe trgovcu.

— Bez uzbuđenja, mister. Ako bi razbojnici bili u gradu, stvar bi se drugačije odvijala.

Abelmen je siktao:

— Šta vam pada na pamet, čoveče? Ko ste vi uopšte?

— Moje ime je Erp.

Brada trgovca Abelmena počela je da podrhtava.

— Erp? — procedio je kroz zube. — Vi, čoveče, pravite glupe šale.

Tom Koneli je prišao bliže.

— Ja ne verujem, mister Abelmen, da maršal Vajat Erp ima volje i vremena da baš sa vama zbija šale.

— Vajat Erp — promućao je Abelmen zbunjeno.

Tom pruži maršalu ruku.

— Helo, maršale!

— Helo, Tom.

Pozdravili su se srdačno, kao pre sedam, osam godina, kada je Tom još bio deran i koješta doživljavao, sledeći čuvenog maršala kao senka.

— Moram da kažem, maršale, da sam veoma iznenađen što vas vidim ovde, tako iznenada.

— Ali, slušaj, momče, tvoj telegram? — Ostavljao je utisak da se radi o nečemu veoma hitnom.

— Telegram? — Tom okrete glavu i ugleda Mildred Abelmen na vratima svoje kuće. Devojka je samo slegla ramenima. Šerif se zatim obazre na sve strane. Najzad je na suprotnoj strani ulice, iznad pomičnih vrata saluna, ugledao iscereno lice vlasnika, Šajdelera.

Bilo mu je u trenutku jasno. Vlasnik lokala je poslao telegram maršalu.

Tom sada priđe Doku Holideju

da se i sa njim pozdravi. Pri tom je morao da prođe pored Slata. Ponašao se kao da je vazduh.

— Helo, Dok!

— Helo, Tom. Moram da kažem da ti zvezda veoma dobro stoji.

Rumen obli mladićevo lice.

— A ja moram da priznam, Dok, da je prilično teška. Ovde u Talsi, čini mi se, jedino može da se pri-država olovom.

Kralj svih strelaca, Džon Henri Holidej, široko se osmehnu.

— Zato i jesmo ovde, Tom.

Pojava ove dvojice slavnih ljudi učinila je da mladom Koneliju padne sa srca pravi vodenični kamen. Bio je to doista spas u poslednjem trenutku.

Ko je sada pomislio da je nape-tost konačno popustila, u sledećem trenutku će imati prilike da se uve-ri koliko je u zabludi.

Dok Holidej, čije su oštre oči motrile duž leve strane glavne uli-ce, baci se naglo iz sedla. Sa levog bedra mu bljesnu. Metak iz slono-vačom ukrašenog revolvra pogo-đi u dasku, iza koje se bio pritajio strelac iz zasede, Ed Gibon.

Ubica šerifa, koji kao da je uvek dejstvovao u pogrešnom trenutku, na pogrešan način, upravo je pro-turio cev revolvra kroz dve das-ke, kako bi pogodio omraženog To-ma Konelija.

Preduhitrio ga je Holidejev me-tak. Odmah posle toga Gibon je po-vukao obarač. Ovog puta gađao je kockara, ali je promašio. To, me-đutim, nije bio slučaj sa drugim Holidejevim metkom. Kao posečeno stablo sručio se preko dasaka i pao na zemlju između dva trema.

— Gibon! — ote se Džefu Šer-vudu.

Njegov brat je stajao na suprot-noj strani u otvorenoj kapiji, raz-rogačenih očiju.

— Gibon, taj prijavljuje tvor.

Na ovu primedbu, trgovac ko-njima se naglo okrete i doviknu braći Šervud.

— Šta hoćete, vas dvojica? Šup-ljoglavci jedni! Konačno, Gibona je naš novi vrli šerif ranio s leđa iz zasede. Znae dobro da je ranjen u rame.

Za trenutak je u glavnoj ulici Talse vladala grobna tišina.

Tada vlasnik saluna „Viski sta-nica” gurnu krila pomičnih vrata i stupi na trem.

— Nije tačno, mister Abelmen — doviknuo je trgovcu. — Ja sam is-palio metak na vašeg vrlog Eda Gibona.

— Vi? — iznenadi se Abelmen. — Onda ste vi podli strelac iz za-sede. Podmukli lupež, koji ništa drugo ne zna, do da ljudima iste-ruje novac iz džepa, prodajući im loše piće, a onda im u znak zah-valnosti, još pucate u leđa.

Ed Gibon nije bio mrtav. Uspeo je da se pridigne na kolena i po-smatrao oko sebe kao ranjena zver.

Vlasnik saluna, za koga to niko ne bi mogao da pretpostavi, izvu-če deringer iz džepa i skoči na uli-cu.

— Ustani, Gibon i pokaži svom gazdi gde si stajao kada si ustrelio Brandona Keja.

Tišina! Niko nije ni trepnuo. Sa-mo se čulo lagano ćarljanje vet-ra, koji je podizao oblačiće rečnog peska.

Veliki Ben Abelman je prekinuo tišinu.

— Trabunjanja jednog alkoholičara, ništa drugo!

Vajat Erp odmeri trgovca.

— Ne bi trebalo da se tako uzrujavate, mister. Sve mi se čini da baš nemate najjače srce, a ono će vam ovde biti potrebno.

Abelman zadenu palčeve u svoj kao limun žuti prsluk i počeo da se šepuri kao paun.

— Šta ja uopšte imam sa vama? Ja vas ne poznajem...

— A ja se, naprotiv, sećam veoma dobro — uzvratila maršal oštro — da sam vam se predstavio.

Oči bogatog trgovca potamnele su od gneva. Naglo je izvadio palčeve iz prsluka i okrenuo maršalu leđa.

— Ljudi, zašto stojite ovde unakolo? Džef, Al, Džoe, na posao! Za šta ste plaćeni? Nisu mi potrebni razmetljivci i dangube. Natrag u dvorište, u štale, u korale, vi, lenjivci!

Surovi čovek postupao je sa svojim ljudima kao sa stokom.

Džoe Šervud se odmah okrete. I njegov brat Džef pohita u dvorište.

Kada je revolveraš Al Sanders, ili, kako se ovde zvao, Algernon Slat, hteo takođe da ode, Holidej ga naglo zadrža.

— Samo trenutak još, Sanders. Vi ste smerali nešto prljavo protiv našeg prijatelja Konelija.

Revolveraš preblede.

— Ja ne znam na šta mislite, mister...

— Moje ime je Holidej, ukoliko vam je ta činjenica promakla.

— O, ne, ne, Dok, čuo sam ga.

— Dakle, šta ste imali sa Tomom Konelijem?

— Ništa, Dok, u pitanju je samo mala šala.

Pogled oštarih hladnih očiju kockara Holideja prikovao se za razbojnikovo lice.

— Vi izgleda da veoma volite takve šale, Sanders? Kada ste u Santa Fe ustrelili željezničara Fergusona, sigurno je i tada bila u pitanju takva jedna šala. U Alburku je to bio kelner iz saluna, u Tularosi vozač poštanske kočije, zatim ste se još šalili u Mineapolisu, na Srebrnom jezeru sa činovnikom Western banke. A sada je ta vaša olovna šala bila namenjena čuvaru zakona.

— Ali — mucao je razbojnik — pa to je odavno prošlo, Dok.

— Ništa ne može da bude zaboravljeno, Sanders, pogotovu ono što se osvežava novim šalama.

Usne Bena Abelmena su se grčile.

— Slat — vikao je kreštavim glasom — odmah dolazi ovamo!

Holidej okrete glavu prema njemu.

— Kao što vidite, stari, ja upravo razgovaram sa Alom Sandersom. Ako posle ovog razgovora bude u stanju da dođe do vas, ja nemam ništa protiv.

Kolena razmetljivog revolveraša počeo da klekaju, a zubi cvokoću tako glasno, da je strahovao da ljudi u glavnoj ulici to ne čuju.

— Dok Holidej! — jedva je smogao snage da procedi kroz zube. — Nemrate valjda nameru... nećete valjda dvobojski sa mnom?

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona ga odmeri krajnje prezrivo.

— Ja pucam na razbojnika samo onda, kada sam na to prinuđen.

Sanders — Slat, odahnu sa olakšanjem.

— Ali, ja vas uopšte ne primoravam, Dok.

Oko kockarevih usana zaigra lukav osmeh. Bandit mu je uleteo u klopku.

— Jeste li čuli, stari? On uopšte nema ništa protiv da ga nazivam razbojnikom. A ako vi nemate ništa protiv da držite razbojnika u svojoj službi, onda mu to i recite.

— Ti si dakle, ne samo idiot, Slat, nego i razbojnik. — Abelmen je cepteo od gneva. — Brzo se pakuj! Neću više nikad da te vidim u svom dvorištu, niti da imam nešto sa tobom.

Revolveraš je stajao kao gromom pogođen. Lagano je skrenuo pogled sa svog dotadašnjeg gazde i usudio se da na trenutak pogleda Doka Holideja. Zatim je, očiju uprtih u zemlju, upitao hrapavim glasom:

— Mogu li sada da idem, Dok?

— Naravno, Sanders, ukoliko maršal nema ništa protiv.

Vajat Erp samo odmahnu glavom.

Holidej priđe na pola koraka bliže revolverašu.

— U redu, Sanders, možeš da ideš. Ja baš ne marim da delim savete i da nije tako, sada bih ti rekao: vini se u sedlo i gledaj da što je brže moguće odmagliš odavde.

Razbojnik Sanders — Slat zauvek je napustio Talsu. Otišao je oborene glave. Međutim, Vajat Erp je strahovao da će se on, u stvari, negde prikriti, da neće napustiti grad. Strahovao je još da će ga Abelmen ponovo potražiti, da bi ga

opet vrbovao za svoju borbu protiv pravde i zakona.

Dan je protekao mirno, bez događaja.

Pojava maršala Erpa učinila je na Big Abelmena veći utisak nego što je to on hteo da prizna. Sedeo je u svojoj ogromnoj radnoj sobi, ne paleći svetlo i ljutito mrmeljao sebi u bradu.

Dve kuće dalje, prema severu, naslonjen na zid šerifske kancelarije, uz tek opravljeno okno, stajao je Vajat Erp, ruku prekrštenih na grudima, zagledan u plavičasto beli dim svoje velike crne cigare.

Dok Holidej je stajao na vratima i posmatrao ulicu, a Tom Koneli se naslonio na orman.

I u ovoj prostoriji nije bilo upaljeno svetlo. Mladi šerif reče:

— I vi, doista, mislite, maršale, da će ovde još biti gužve?

— Da, Tom, mislim. Ja zapravo ne poznajem tvog prijatelja Abelmena, ali sam mu video oči, a to mi je dovoljno. Taj čovek pati od bolesti koja je ovde na zapadu veoma rasprostranjena: ludila veličine. On me neodoljivo podseća na jednog rančera, koga sam sreo pre mnogo godina gore u Kanzasu, na Viliijama Kamberlenda. I on je bio mali, dežmekast, krupne glave, žučan i okružen gomilom lupeža, kao što je upravo slučaj i sa Abelmenom.

— To bi mogla da ispadne mnogo prokleta stvar ovde, u sred grada — dodade Holidej.

Tom Koneli je svu opasnost, u kojoj se našao sam, a sada sa dvo-

jičom svojih prijatelja, smatrao manjom, nego što jeste. U svojoj mladalačkoj hrabrosti i poletnosti u svom temperamentu nije mogao da sagleda i spozna svu ozbiljnost situacije. U oceni stvari oko sebe, razum je kod njega imao manje udela, nego što je to čak i šerif Brandon Kej ocenio.

— Mislite li zaista, maršale, da to može postati ozbiljno?

— Zar nije već bilo dovoljno ozbiljno, kada smo došli, momče? — upitao ga je Vajat.

— Da, da, to je tačno, maršale! Ali sada, kada ste vi ovde, ne verujem da će se iko usuditi da udari na nas.

— Ja sam uveren baš u suprotno, Tome. On bi, naravno, mogao da sačeka da Holidej i ja odjašimo, a onda s tobom samim raščistiti račune. No, on to neće sačekati. Uveren sam da će odabrati tvrdi orah. Boriće se protiv nas trojice. Jedino tako može da povрати izgubljeni prestiž. Njegov ugled bi bio veoma poljuljan kada bi sada, dok smo nas dvojica ovde, mirovao. To veoma miriše na strah. Čovek, kakav, je on, to sebi ne može da dozvoli.

— U svakom slučaju, smatra da sebi ne može da dozvoli — ubaci Holidej.

— Tačno. Dakle, on će se boriti. Pošto je i do sada izbegavao poštenu borbu, ostaće i dalje pri tome. To je prilično neprijatno, jer moramo biti spremni i oprezní. Možemo računati sa svim podmuklostima.

Ulicom odjeknu konjski topot.

Jahač je naglo zaustavio konja i

hitrim koracima zakoračio na trem šerifske kancelarije.

— Šerife!

Na maršalov mig, Tom izađe na vrata.

— Šerife, ja sam Džeri Loton sa Moris ranča, koji se nalazi na sedamnaest milja od grada. Jedan od momaka je napao gazdu nožem i ubio ga. Pravi pakao!

Vajat priđe bliže. Kauboj je video njegovu visoku priliku iza šerifovih leđa.

— Zašto ga je ubio? — upita Vajat hitro.

— Zato... jer je smatrao da gazda loše plaća.

— Kada je to bilo?

— Pre jednog sata.

— I šta ste onda učinili?

— Uneli smo gazdu u kuću, a onda smo ubicu vezali i saslušali.

— Koliko je trajala saslušavanje?

— Najmanje pola sata. Bilo je vrlo temeljno.

— A onda?

— Onda smo ga zatvorili u jednu ostavu, a nadzornik se savetovao sa rančarovom ženom.

— I onda?

— Došao je kod nas posle izvesnog vremena...

— Šta to znači: izvesnog vremena?

— Pa, četvrt sata.

— Dakle, četvrt sata kasnije nadzornik je izašao iz kuće. Šta je onda bilo?

— Onda mi je naredio da odjašim u grad po šerifa.

— Što si ti učinio, naravno, bez oklevanja.

Kauboj je postao nešto manje siguran, zbunjen maršalovim pitanjima. Odgovorio je.

— Da, ovaj...

— Šta?

— Dojahao sam ovamo.

— Najbrže što si mogao?

— Da, veoma brzo.

— Ja ti se zaista divim, sinko, jer si sedamnaest milja kroz pesak prevalio za manje od četvrt sata. To je uspeh, koji više nikada niko neće ponoviti. Tvoj konj mora da se kupu u znoju.

Vajat pođe niz stepenice trema, zveckajući mamuzama, priđe konju i pomilova ga po vratu.

— Baš čudno. Suv kao barut!

Ruka tobožnjeg kauboja kliznu prema revolveru.

Istog trenutka se cev Holidejevog kolta zari u kaubojeva leđa.

— Ne prikazuj nam svoje veštine, amigo! Nismo radoznali.

Tom dokopa jahača za jaku i pritisnu ga uz zid kuće.

— Ti dolaziš od Abelmena!

— Ne!

— Dolaziš, dolaziš!

— Ne, kunem se...

Vajat se vrati na trēm i stade ispred jahača.

— Slušaj me sada dobro, dečko! Vратиćeš se do svog gazde peške i reći ćeš mu da je Vajat Erp zadržao njegovog konja, jer mu je neophodan kako bi sa šerifom mogao da dođe na ranč.

— Mog konja?

— Da, tvog konja!

— Ali...

— Šta ali?

— Mister A...

— ...belmen — dopunio je Vajat prekinutu reč — će ti odgovoriti na to korbačem!

— Ne!

— Ako još jednom budeš slagao, oduzeću ti i revolver.

— Ali, maršale, vi...

— Raduje me da me poznaješ. Mister Abelmen te je, dakle, o svemu dobro obavestio. Čak nas je i opisao. U toliko bolje.

— Ne.

Vajat munjevito ispruži ruku i u sledećem trenutku držao je jahačev kolt.

— Ukoliko sada još jednom budeš slagao, uzeću ti i šešir.

— Ali kakav je to postupak — pokušavao je jahač da negoduje. — Vi ne možete tako sa jednim čas...

— Oprezno, bez laži! — upozori ga čovek iz Misurija.

— Časnog kauboja...

Još jedan pokret i kauboj više nije imao šešir na glavi.

— Gubi se, momče, uzjaši svog konja i isporuči svom gazdi tople pozdrave od mene. Reci mu da mi je potrebno još nekoliko revolvera i šešira.

Mladić ode u najvećoj žurbi.

Nije prošlo nekoliko minuta, a pred šerifskom kancelarijom se pojavise dva čoveka.

Izgledali su kao da su upravo pobegli iz Seskateve, ili bar Fort Vorta, dve ozloglašene robijašnice na zapadu.

Vajat je stajao na vratima.

— Šta je, momci?

— Čuli smo da vam je potrebno još nekoliko revolvera, maršale — reče jedan podrugljivo.

— To je tačno.

Snažan udarac pesnicom obori prvog čoveka s nogu. Drugi je pokušao da se baci maršalu u noge, ali ga je u tome sprečio Erpov uda-

rač šakom za vrat. Onda je obojici oduzeo revolvere.

— Hitno kući, momci, inače ću vam uzeti i šešire.

— Dobićeš ti svoje — čuo se glas iza maršala, sa ugla kuće.

Pojvila su se još dvojica sa uperenim revolverima. Večito budni Holidej bio je i ovog puta na svom mestu. Njegov revolver je bljuvao vatru. Čuli su se krici, psovke, užurbani koraci.

Onda se ponovo sve utišalo.

Za kratko vreme još dva revolvera.

Nije prošlo ni deset minuta, a sva četvorica su se vratila, stala pred šerifsku kancelariju i zahtevala natrag svoje oružje.

Maršal je sam izašao napolje. Pre nego što su se lupeži snašli, kupio im je šešire sa glave.

— Baš lepo od vas, momci, što ste ih sami doneli. Ja sam upravo hteo da dođem po njih.

Sva četvorica su bila poražena. Dvojici od njih je Holidej izbio oružje iz ruku i lako ih ranio.

Vajat, mladi šerif i Holidej osluškivali su korake, koji su se udaljavali.

— Ja mislim da je to Abelmenov manevar. Hoće da nam odvrati pažnju — reče Holidej i izgubi se u dvorištu.

Samo nekoliko trenutaka kasnije noćnu tišinu prolomi brza paljba kockarevih koltova.

— Dok je napadnut, maršale!

— Ostani ovde! — reče maršal odsečno. — Onog koga on ne može da zadrži, ti sigurno nećeš.

U dvorištu je ponovo sve bilo tiho. Čulo se samo zavijanje susedovog psa.

Vajat se naslonio na zid kraj samih vrata, osluškujući u pravcu ulice.

Negde u blizini čulo se pucketanje dasaka na tremu.

— Maršale — reče Tom uzbuđeno — ja mislim...

— Pst, neko je na krovu trema.

Vajat je čekao.

„On ima nerve kao konopce“, mislio je Tom. Sada je shvatio da bi teško mogao nešto ozbiljno da preduzme.

Ben Abelmen je pokrenuo izgleda sve čime je raspolagao: oružje i ljude.

U sledećem trenutku Vajat je bio na ulici.

Tom je video kako je izvukao bantlajn specijal i uperio ga u pravcu krova trema.

— Baci kolt dole, momče i svoj šešir takođe. I to brzo, inače će gore uskoro biti suviše toplo.

Revolver s treskom pade s krova, a odmah zatim se i šešir zakotrlja ulicom.

— A sada ti dole! — naredi maršal.

Na Tomovo iznenađenje, Vajat je poslao natrag i ovog čoveka.

Bez šešira i bez kolta.

Još uvek se nisu pojavila dvojica najopasnijih: braća Šervud.

Osim toga, nije bilo izvesno gde se nalazi Algernon Slat, razbojnik Sanders.

Isto tako nije se znalo gde je Tomov lični protivnik, nadzornik Džoni Matušček?

Holidej se vratio iz dvorišta.

— Divan grad si izabrao, Tome. To se doista ne može poreći.

Mladić je stajao pored vrata i posmatrao široka maršalova leđa.

Sve više i više mu je dopiralo do svesti izvesnost o onome šta bi ga doista očekivalo ovde da vlasniku saluna slučajno nije palo na pamet da pošalje telegram.

Sa kakvom su sigurnošću, kako neopisivo vešto, uspevala ova dva prekaljena borca da se suprotstave svemu.

Dok je razmišljao o tome, čelo mladog šerifa rosilo se krupnim graškama znoja. Čuo je kako Vajat Erp kaže:

— Tamo preko, nešto se dešava. Preko, u krčmi.

— Idem da osmotrim — odgovorio je Holidej.

Tom zari zube u donju usnu.

Kako se sve ovo odvija!

On im uopšte nije potreban. Sve se sprovodi na hiljadu puta proven način, ništa ne može da promakne. Kockar je nečujno napustio kancelariju.

— Ako bude trčao preko ulice, mogli bi ga ustreliti sa kapije Abelmenove kuće.

— Nisi valjda pretpostavljao da bi trčao preko ulice — uzvrat Vajat Erp ne skidajući pogled sa suprotne strane ulice.

Tom je stajao uz njega.

— Donesi pušku! — iznenada mu reče maršal.

— Pušku?

— Brzo, vinčesterku!

Tom počeo da pipa po mraku, izvuče iz stalka vinčesterku i repetira je.

— Daj ovamo!

Vajat prihvati oružje, a onda nastavi da stoji mirno.

„Ako je nešto video, zašto ne puca?“ razmišljao je Tom.

Na to maršal neočekivano podiže pušku i pucanj odjeknu ulicom. Sada se sve odigravalo munjevitom brzinom.

Još jedan pucanj! A onda još jedan!

Tomu je zastao dah.

Prokletstvo! Nikada do sada još nije video čoveka koji tako brzo puca iz vinčesterke.

Na suprotnoj strani ulice meci vinčesterke zarivali su se između prozora krčme.

Kao eho nekoliko trenutaka kasnije odjeknuše krčmom pucnji revolvera.

Prizor je bio stravičan. Pred Tomovim očima su se smenjivali plamen, plavičasto bela boja, plamen, plavičasto bela boja.

— Moramo preko! — uzviknuo je Tom i hteo da potrči. Ali mu je maršal preprečio put vinčesterkom.

— Ostani ovde! Sve je u redu. Samo je prvi metak ispaljen iz nekog drugog revolvera.

— A ostala tri metka, zar ih je Dok ispalio?

— Da.

Da li je to moguće? Kako je maršal mogao tako sigurno da razlikuje Holidejeve koltove?

Mladi šerif zari nokte u okvir vrata.

Šta li se preko dešava? Želeo je da pita, ali se nije usudio da prekinje maršalovo ćutanje.

U tom trenutku su se naglo otvorila krila pomičnih vrata na krčmi.

Blistavo bela košulja Doka Holideja zabelasala se u mraku.

Vajat gurnu mladom šerifu vinčesterku u ruke.

— Tako, Tom, sada si ti na redu. Drži pod vatrom levo trem i kapiju Abelmenove kuće. Pokrivaj me!

— Kada?

— Počinji!

Mladić pođe korak napred, podiže vinčesterku i poče da puca.

Za to vreme maršal je grabio džinovskim koracima preko ulice.

I pored vatre kojom ga je mladić štitio, ulicom je odjeknulo još nekoliko hitaca. Ipak, Vajat je uspeo nepovređen da stigne na suprotnu stranu ulice, a onda se u tri panterška skoka našao na tremu i u sledećem trenutku iza pomičnih vrata.

— On je mrtav — začuo se Holidejev mukli glas iz dna krčme.

Vajat kresnu šibicu i poče pogledom da traži lampu.

Tom je posmatrao prozore na krčmi.

Kako sme da pali svetlo! Mogu ga videti!

Nisu ga, međutim, videli. Videlo se samo svetlo, a Vajat je ostao između dva prozora i posmatrao Doka Holideja, koji je klečao kraj šanka.

— Ubijen je nožem.

Vajat ponovo ugasi svetlo i priđe Holideju. Ne dižući pogled, rekao je gotovo bezbojnim glasom:

— Morao je da umre, jer nas je pozvao i jer je priskočio Tomu u pomoć protiv Gibona.

— Nije to morao da učini — primeti Holidej.

— Ne, ali je učinio. Bio je suviše ponosan na to.

Vajat čučnu pored Holideja i desnom rukom se podboči o pod.

— To ćeš mi platiti, Bene Abelmene, obećavam ti!

Holidej se uspravi.

— Bila su trojica u krčmi, kada sam ušao na sporedan ulaz. Šaputali su u hodniku. Jedan je pucao, čim sam otvorio vrata hodnika.

— I... — maršal nije mogao da pretpostavi da kockar nije pogodio ni jednog od trojice bandita.

— Eno ih, iza šanka.

Vajat kresnu šibicu i saže se. Sva trojica su uplašeno čučala, stežući ranjene ruke, ili noge.

Holidej je uspeo da ih razoruža.

— Zar niste strahovali da će vam neko od njih baciti flašu u glavu?

— Ne. Rekao sam im da vi stojte na vratima i motrite na njih.

Vajat ugasi šibicu.

— Ustajte! Stavite šešire na šank, ruke u vis, pa napolje!

Maršal priđe prozoru.

— Pusti ovu trojicu da prođu, Tom.

Mladi šerif rukom dade znak da je razumeo.

Ben Abelmenov vatromet je, izgleda, bar za ovu noć, bio završen.

Srećom, ni jedan nije ostao na razbojištu mrtav. To svakako nije odgovaralo zamisli bogatog trgovca, opsednutog ludilom veličine.

Hladnokrvno ubistvo Brandona Keja, pomoćnika mladog šerifa dalo je svim događajima u Talsi sasvim drugi značaj u maršalovim očima. Došao je u Talsu u nameri da pomogne neiskusnom, mladom Koneliju, ali kada je saznao da je u pitanju ubistvo čuvara zakona, ušao je u borbu sa nepokolebljivom odlučnošću.

Postao je još ogorčeniji i uporniji posel smrti krčmara Šajdelera samo zato što je bio uz zakon i to u borbi protiv tiranina.

Činilo se ipak da Ben Abelman još nije ispucao sve adute.

Tri prijatelja su se ponovo obrela u šerifskoj kancelariji i napregnuto osluškivala.

Međutim, ništa se nije dogodilo.

— Prilegni malo, Tome. Ja ću čuvati stražu do tri, a onda će me dok smeniti do pet...

Došlo je jutro.

Dok Holidej nije budio maršala u pet sati, a ni mladog Toma.

Vajat se umio i obrijao, a onda zauzeo busiju na vratima. Pogledao je Doka Holideja i zaključio:

— Vi izgledate kao da ste se cele noći brijali i glačali. Hej, pa to nije vaš novi stetson!

— Ne, nije moj. Uzeo sam drugi, jer je moj imao veliku rupu.

— Nadam se da ovaj, koji sada imate na glavi, nije iz Abelmanove kolekcije.

— Nije, bio sam preko u jedinoj radnji u kojoj se prodaju šeširi i rekao vlasniku da sakupi sve koje ima.

Vajat klimnu glavom i izađe, očigledno zadovoljan mogućnošću da se svi šeširi otkupe.

Tom Koneli je upravo ustao i prišao vratima, češući se iza uha. Zagledao se u maršala, koji je upravo odlazio i upitao:

— Šta li će maršalu svi ti šeširi?

— Da li si nekada još u životu video momke bez šešira?

— Ne.

— Mogu ti reći, prilično smešan prizor, naročito ako i nemaju prilike da ih kupe.

Tom je sada shvatio. Čovek iz Misurija je hteo da ih načini smešnim. Čovek bez kolta izgleda bezopasno, a čovek bez šešira smešno. Naročito ako nije u pitanju samo jedan čovek, nego svi momci.

— Pogledaj malo napolje — reče posle izvesnog vremena kockar mladom šerifu.

— Hej, kiša samo što nije pljusnula!

— Šta misliš, šta bi momci danas dali da mogu da ostanu unutra? — reče kockar, zadovoljno se smeškajući.

Tom je stajao i zamišljeno gledao na suprotnu stranu ulice, prema „Viski stanici“. Nije mogao a da ne misli na ubijenog krčmara.

— Prokleti psi! — procedio je kroz zube gnevno. — Neću mirovati dok se ne dokopam ubice.

— Ako se ne varam, maršal je već na putu da preuzme taj posao.

— Kako to da shvatim? On uopšte i ne zna ko je to učinio.

Holidej ništa nije odgovorio. Zapalio je cigaretu i upitao:

— Znaš li da nam gutljaj kafe ne bi naškodilo?

Tom, koji je još uvek posmatrao ulicu, iznenada se trže. Kockar ga pogleda ispod oka.

— Poznaješ li ti tu ledi?

Sa suprotne strane ulice nailazila je lepa, plavokosa En Balder.

— Da, stanovao sam kod nje, ali su me odande isterali Ben Abelmanovi psi tragači.

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona galantno skide svoj novi šešir.

— Dobro jutro!

En ga je posmatrala svojim krupnim, gotovo dečijim očima.

Tom zbunjeno prođe prstima kroz kosu i nespreno počeo da popravlja mašnu, koju je nosio od kako je šerif.

— Ovo je doktor Holidej, a leđi je gospođica En Balder.

Devojka pruži ruku kockaru.

— To bi jedino mogao biti Dok Holidej. Od kako se pročulo u gradu da je Vajat Erp ovde, kao da je izbio rat.

Tom pocrvene od gneva.

— Opet ste nepravilni, gospođice En. Ben Abelmen je taj, koji izaziva nered. Da maršal i Dok Holidej nisu došli, najkasnije jutros bi mi bio potreban sanduk.

— Nemojte tako govoriti — umirivala ga je ona. — Evo, donela sam vam kafu, hleb i buter. Nisam sigurna da volite sir.

Mladi šerif baci pogled na korpu.

— Nisam gladan.

— Zašto?

Holidej pokaza rukom na suprotnu stranu ulice u pravcu krčme.

— Njegovog prijatelja su noćas ubili Abelmenovi ljudi.

En se uhvati za usta.

— Mister Šajdelera?

Holidej potvrdi.

Tom Koneli oseti kako ga neka nevidljiva ruka guši.

Pomisao na krčmara izazivala mu je skoro fizički bol.

— Gde je maršal — upitala je En.

Holidej je čupkao levom rukom riševe svoje još uvek poslovično bele košulje.

— Da budem iskren, gospođice, to bih i ja voleo da znam.

Vajat Erp nije daleko otišao. Prošao je pored Baderove trgovine

gvoždarskom robom i stigao do otvorene kapije Abelmenove konjušnice.

Džef Šervud, koji je upravo na levoj strani kraj kapije cepkao drva za kuhinju, trže se kada ga primeti.

I njegov brat Džoe je odmah primetio maršala. Ostavio je čekić na nakovanj i ogromnom nadlanicom obrisao znoj sa čela.

— Prvo, kiša, a sada još i maršal — promrsio je kroz zube.

Gore na kući su se otvorila vrata. Na njima se pojavi nadzornik.

— Šta vi hoćete ovde?

Vajat odmeri kauboja ispitivački.

— Moram da govorim sa Benom Abelmenom. Recite mu to, molim vas.

Nadzornik siđe niz stepenice u dvorište. Drsko se podbočio.

— Slušajte, Erp. Vi stvarno imate živce kao konopce...

— A vi se ponašate kao skitnica. Recite vašem gazdi da moram da govorim sa njim.

Vrata na kući su se ponovo otvorila. Ovog puta je to bila Mildred Abelmen. Ostala je na tremu.

Kada je Matušček primetio da je ona iza njegovih leđa, smatrao je da je sad došao njegov trenutak.

— Džef, zašto si ovog čoveka pustio u dvorište? Hajde, izbaci ga i to odmah.

Mil je stajala kao okamenjena na tremu.

Džef Šervud zari tešku sekiru u panj i krete prema Vajatu. Maršal ga pusti da priđe.

— Bolje bi bilo da si radio svoj posao, Džef, ili možda si ti ubio krčmara?

Gorostas nabra svoje čekinjaste obrve.

— Ubio krčmara? Ja?

— U redu, vrati se onda na posao.

— A ja sam rekao da ovog čoveka izbaciš iz dvorišta, Šervud — reče nadzornik — i to s nogama napred. Kreći!

Džef Šervud pljunu u šake i zamahnu iz sve snage.

Vajat nije imao vremena za guljenje.

Sagnuo se i izbegao žestok udarac, a onda zamahnu snažnim aperkatom. Ovom udarcu sledio je odmah i drugi. Pod dvostrukim udarcima džinovsko telo Džefa Šervuda se protrese. Pod takvim udarcima bi se verovatno i vo ošamutio. Međutim, to je Šervuda samo razgnevilo i podstaklo da još žešće nasrne na svog protivnika.

Nije bilo sumnje da je Džef Šervud snažniji i da su mu udarci teži od Erpovih. Međutim, bio je težak i nepokretan, dok je maršal veštim manevrima tela, poskakujući s noge na nogu, uspevao da izbegne te teške udarce i vraća ih nešto slabije. Njegovi udarci su nepogrešivo pogađali cilj. Dva puta jedno za drugim u pleksus.

Gorostas je hvatao vazduh. Sada je već bio zaslepljen gnevom i nije se pokrivao. Zbog toga je morao da proguta kišu udaraca i to u pleksus. Poslednji od udaraca maršalove levice najzad ga je oborio s nogu.

— Džoe — povika nadzornik.

Ovaj poziv je bio suvišan. Džoe je već bio tu. Pritekao je svom bratu u pomoć i pogodio svom žestinom maršala u rame.

Vajat je imao osećaj da mu se desna ruka oduzima. Bio je to udarac kao kopitom.

Bilo mu je odmah jasno da ima posla sa daleko iskusnijim i boljim borcem.

Dakle, morao je sve da stavi na jednu kartu.

Sa tako iskusnim borcem pesnicama nije smeo da se upušta u dugačak okršaj, tim pre što je Džoe bio jak kao medved. Ovde su morali da odluče brzina, refleksi i mudrost.

Džoe Šervud je doista bio opasan protivnik. Saginjao se, poskakivao, uzmicao, udarao čas jednom, čas drugom rukom.

Neočekivano Džoe je uspeo da udarcem desne ruke razbije maršalov gard.

Vajat se zanese u nazad. Pred očima mu se sve oboji tamno crvenim.

Kao iz velike daljine čuo je ženski vrisak, a odmah za njim nadzornikov glas.

— Dokrajči ga, Džoe! Deset zelembaća od mene, pedeset od gazde!

Vajat oseti kako mu noge otkazuju poslušnost. Nagonski je poskočio u stranu, otvorio oči i duboko udahnuo vazduh.

U to se njegov protivnik kao džinovska senka već ustremio na njega.

Maršal se skupi, a onda uspravi, zamahnuvši svom snagom, koju je uspeo da skupi. Bio je to njegov specijalni udarac, na daleko čuveni levi aperkat, izvučen s bedra.

Snaga sopstvenog zamaha kao da ga je odlepila od zemlje.

Bila je to prava detonacija, precizno, u vrh brade.

Džoe Šervud je stajao kao paralizovan.

Čovek iz Misurija, i sam već grogi, video je svog protivnika nejasno, kao kroz maglu. Momci, koji su se u međuvremenu okupili u dvorištu, posmatrali su prizor bez daha.

Mildred Abelmen je šakama pokrila lice.

Džoe Šervud je nekoliko trenutaka stajao tako, kao okamenjen, a onda se prevaleo preko peta i tresnuo na zemlju.

Vajat se saže, podiže šešir, a onda se okrete prema Matuščeku.

— Napred sad čoveče! Prijavite me svom gazdi.

Matušček se nije odmah pokrenuo.

Mildred steže zube, pođe nekoliko koraka napred i gurnu nadzornika.

— Jeste li gluvi, Džoni Matušček? Maršal je morao da se tuče sa dvojicom slonova u ljudskom obličju, sada se pravite gluvi. Pozovite mog oca!

— Nije potrebno — čuo se kretav glas trgovca konjima, koji se upravo pojavio na vratima. — Mil, ti idi u svoju sobu.

— Ne, oče, ja ostajem ovde.

— Smesta da si učinila ono što ti kažem!

— Ja ostajem, hoću da čujem ono što mister Erp ima da kaže.

Abelmen okrete glavu, raskorači se i po običaju zadenu palčeve u prsruk.

— Šta ima da kaže? Hm, prvo nam je pokazao nešto drugo. Meni se sve čini, mister Erp, da u Dodž Sitiju vladaju prilično surovi običaji.

— Vladali su, mister Abelmen.

Od neko vreme vladaju i ovde, u Talsi. Ali, to neće dugo trajati.

— Mislite? — upita Abelmen oprezno.

— Ne mislim. Siguran sam.

Trgovac izvuče desnu ruku iz prsluka i stavi među smežurane usne veliku, smeđu cigaru.

Matušček pohita da mu pruži šibicu.

— Ulizice! — procedi devojka kroz zube.

— Mil, idi u kuću!

— Već sam ti rekla da ću ostati. Hoću da čujem ono što mister Erp ima da kaže.

Maršalu iz Dodž Sitija je u glavi još uvek grmelo i zviždalo od teškog udarca. Trudio se da to niko ne primeti.

— Jedan od vaših ljudi je nožem ubio vlasnika saluna „Viski stanica“, mister Abelmen.

Trgovac promeni boju.

— Šta to govorite, čoveče!

— Da budem kratak, Abelmen, vi ćete nam izručiti tog čoveka.

— Ja?

Abelmen značajno pogleda nadzornika, pa onda upita:

— Gde je Algernon?

Matušček sleže ramenima.

— Mislim da je otišao.

— Mislite?!

— Da, u svakom slučaju nije više dolazio, od kako ga je Holidej najurio iz grada.

— Onda vam ne mogu pomoći, maršale — reče Abelmen neljubazno. — I sami čujete da jedini čovek među mojim momcima, koji bi na to možda bio sposoban, nije više ovde.

— Gde je Gibon?

— On leži preko kod lekara i ose-

ta se jadno. Moraće da leži bar nedelju dana. On to nikako ne bi mogao učiniti.

Maršal pođe laganim korakom prema tremu, zveckajući mamuzama. Stao je tik ispred samog trgovca.

— Vi mi, dakle, ne možete imenovati tog čoveka?

— Ne, ja nemam razbojнике među momcima.

— Možda ipak! — Maršal se zatim naglo okrenuo prema Matuščeku i snažno ga uhvati za zglob ruke. — Izvadite ruku iz džepa. Izvucite to napolje. To što tako grčevito stežete!

Kauboj je hteo da se otrgne. Međutim, nije bio dorastao Vajatu. Ovaj mu naglim pokretom izvuce ruku, a sa njom i nož.

— Evo, Bene Abelmene! Nadzornik vaših vrlih momaka je, na primer, ubica. Hteo je celu stvar da izvede prilično jednostavno. Nečujna smrt jednog protivnika. Bez nevolja, bez buke. Tri njegova saučesnika su u sosu. Dok Holidej ih je ranio.

Ben Abelmen je stajao kao kameni kip. Njegova ćerka od straha i užasa nije mogla da se pokrene.

Džef i Džoe Šervud, koji su se malo povratili, sedeli su na zemlji i staklastih pogleda piljili u pravcu trema.

Džon Matušček je bio bleđ kao smrt.

— Zašto si ga ubio? Otvaraj usta, kauboj, savetujem ti! — grmeo je Vajat. Morao je da iskoristi trenutnu zbunjenost kauboj a i iznuđi mu priznanje.

— Morao sam... da ga... ubi-

jem... neko je to morao... on je bio jedan od naših neprijatelja.

— U redu, to je dovoljno. Kreći!

Vajat Erp ga izvuce iz dvorišta. Niko se nije usudio da ga u tome spreči.

En Balder je još uvek stajala pred šerifskom kancelarijom, pored Holideja, kada se maršal vratio.

Kockar se obrati Tomu Koneliju:

— Šta sam rekao? On ti je preuzeo posao. Čini mi se da baš nije bilo tako jednostavno.

Međutim, koliko je teško doista bilo, šerif iz Talse nije ni slutio. U svakom slučaju, ova gorka čaša ga je mimoišla.

Ali, pred njim je bilo još dosta posla. Da se jedan grad dovede u red, grad u kome je živio čovek kova Bena Abelmena, moćan i bogat.

Ljudi, kao što je bio Ben Abelmen, nisu hteli da poznaju ni priznaju bilo koga. Poznavali su samo sebe i svoje ja. I za to se borili. Njihovo „ja“ nije znalo za kompromise. Da bi se savladala takva osoba, bio je potreban čuvar zakona, kakav je bio Vajat Erp.

Een Balder je gledala maršala zavidljivo.

— To je on, zar ne, mister Koneli?

Tom klimnu glavom i protrlja svoju čekinjastu bradu.

Vajat Erp je zakačio svežanj s ključevima na ekser. Upravo je zatvorio Matuščeka u ćeliju.

— Hej, Koneli, jedno brijanje ne bi škodilo! — doviknuo je Tomu. —

Šerif uvek mora da izgleda uredno. Preko puta je berbernica!

Tom se odmah uputi na suprotnu stranu ulice.

En ga je pratila pogledom i rekla više za sebe:

— Šteta što se zagledao u Mildred Abelmen...

Vajat nabra obrve.

— Šta ste to rekli, gospođice? Tom, naš dečko, da se zagledao u nekog iz Abelmenove kuće...?

Devojka okrete glavu. Oči su joj bile vlažne. Ipak, pokušala je da se hrabro osmehne.

— Da, maršale, zaljubljen je u nju. To mi je čak malo pre sam rekao.

Ovo je sada bilo nešto što čovek iz Misurija nije mogao da shvati.

Holidej se počesa iza uha i zapali još jednu cigaretu.

— Vaša kafa je odlična, leđi. Veliko vam hvala. Šteta što ćemo uskoro napustiti vaš lep grad.

— A Tom Koneli? Hoćete li njega pövesti?

Vajat podiže obrve sve do obođa šešira.

— Mališana, ovaj, hoću da kažem, šerifa? Šta vam pada na pamet! On je žarko želeo da postane šerif. Još pre osam godina sam ga s mukom sprečavao da ne sledi konjokradice i ostali šljam...

U Talsi su dve osobe platile životom Abelmenovu žeđ za vlašću. Prvi je bio sedokosi čuvar zakona Brandon Kej, a drugi krčmar, vlasnik saluna. Izgubio je život, zbog toga, što je hteo da pomogne mladom šerifu.

Vajat se uputi kod mesnog lekara.

— Mogu li da govorim sa Gibonom, doktore?

— Da, izvolite, on leži ovde.

Vajat uđe u sobicu. Gibon je ležao nepomično.

Maršal je stao kraj ranjenikovih nogu.

— Vi ste ustrelili šerifa Keja, Gibon.

Bandit je ćutao, teško dišući, a onda se naglo uspravio. Zno mu je orosio čelo.

— Nisam hteo, ja...

— Hteo si da ubiješ Konelija. Znam. Ustaj!

Lekar se pojavi na vratima.

— Ali, on ne može da ustane, maršale.

— Ustaj! — rekao sam.

Odsećan maršalov glas primorao je razbojnika da ustane iz postelje. Čak je to uspeo bez mnogo muke.

Lekar je gledao iznenađeno čas jednog, čas drugog.

— Otkud ste to znali, maršale?

— Ljudi, na koje Dok Holidej puca, ukoliko se ne nalaze u životnoj opasnosti, samo su lakše ranjeni. Hajde, kreći momče!

Poveo je Gibona u zatvor.

— Tom, napravi zapisnik. To znaš i sam. Pokazivao sam ti kako se to radi. Ja ću dalje. Nemaš baš volje da duže ostanem u ovom gradu.

Koneli pogleda Holideja, a kada je maršal izašao u dvorište da obiđe svog konja, tiho ga je upitao:

— Zašto mu se iznenada toliko žuri?

— Ne znam. Možda baš nije oduševljen da igra na tvojoj svadbi i

tvom tastu, bogatom trgovcu, okruženom ubicama, steže ruku.

Holidej se okrete, nasloni na stub trema, navuče novi šešir na čelo i zagleda u kišu.

Tom se trže. Šta je to Holidej rekao?

— Dok!

Istrčao je na trem.

— Zar nije trebalo da napišeš zapisnik, Tom?

Mladi šerif je teško disao.

— Zašto nećete ni da me pogledate, mister Holidej?

— Zato što mi te je žao.

— Zašto?

— Zbog toga što više nikada nećeš videti lepi Dodž.

— A zašto ga ne bih video?

— Ko se sa osamnaest ženi jedan je. Za njega se još samo može moliti.

Tom se okrete i tiho uvuče u kancelariju. Maršal je ostao u dvorištu, a Dok Holidej na tremu. Tomu to nije promaklo.

Oko jedanaest sati došao je stolar i saopštio da su sanduci gotovi i da se nalaze u mrtvačnici. Tek tada je Vajat Erp stupio u kancelariju. Očešljao se, stavio šešir na glavu i pošao napolje. Holidej je krenuo za njim.

— Maršale — doviknu Tom.

Vajat zastade i okrete se. U tom trenutku učinilo mu se da vidi ljupko lice derana Toma Konelija od pre nekoliko godina.

— Da, Tom?

— I ja bih želeo da pođem.

— Zašto ne?

Mladić dokopa šešir i potrča za dvojicom prijatelja.

Na malom mesnom groblju nije bilo nikoga kada su stigli. Ispred

njih su se kotrljala, klopajuć, stara kola. Vajat Erp i Dok Holidej išli su jedan kraj drugog, a za njima Tom Koneli.

Sve je obavljeno u najvećoj tišini. Kiša je padala u jakim mlaževima u rake, preko tek spuštenih sanduka.

Vajat Erp je skinuo šešir, Dok Holidej takođe.

Tom je ćutke posmatrao grob vlasnika saluna. Osećao je kako mu nevidljiva ruka steže grlo. Dao je život za menel! Zatim mu pogled skrenu i zaustavi se na širokim leđima. Šajdeler je odmah poslao telegram, bez razmišljanja. Da to nije učinio, sada bi se moja raka nalazila na malom groblju Talse.

Kada su se vratili u grad, Tom nije otišao u kancelariju. Nastavio je prema kući bogatog trgovca. Mildred je stajala u hodniku i vide-la ga kako nailazi.

— Ne morate ništa reći, šerife — rekla je devojka šapatom. — Ja znam šta ste hteli da kažete. Veliki Vajat Erp vam je sigurno, objasnio da ćerka jednog... jednog tako užasnog čoveka, kakav je Ben Abelman, nije žena za mladog šerifa.

— Varate se, gospođice Mildred. To on nije rekao.

— Onda ću vam ja reći, jer je to istina. Ne morate ništa više reći, jer ja odlazim.

— Kada?

Primetio je kako joj ruke podrhtavaju, a zatim je bacio pogled kroz prozorčić i video kako ljudi ćutke tumaraju po dvorištu.

— U Talsi postoji i treći mrtav čovek. — procedila je nesigurnim glasom, na ivici plača.

Tom je nežno uhvati za ruku.
Slutio je:

— Vaš otac...?

Klimnula je glavom i briznula u plač.

Kada se mladi šerif vratio u kancelariju, bio je veoma bleđ.

Vajat Erp i Dok Holidej stajali su na vratima, koja vode u dvorište.

— Maršale!

— Tom?

— Smem li i ja da pođem sa vama?

Vajat ga pogleda iznenađeno.

— Zar ti nisi šerif u Talsi?

— Jesam, ali sada u gradu vlada red i mir.

— Doista?

Tom obori glavu.

— Benton Abelmen se otrovao.

Dva prijatelja su čutala.

Tom skide zvezdu sa grudi i spusti je na sto.

— Razgovarao sam i sa Mildred Abelmen. Ona će da otputuje. Rekla mi je ono, što je trebalo da mi vi kažete.

Vajat priđe hrabrom mladiću i steže mu ruku.

— Hajde, Tom, odjahaćemo kući. Sigurno ćemo naći drugi grad, kome je dobar šerif potreban.

K R A J

Obaveštavamo čitaoce da raspolažemo primercima do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”:

1. LEDI VINČESTER	34. ATLANTIK SITI
2. DOŠLJAK SA MISURIJA	35. STRELAC IZ KOLORADA
3. U PESKU TEKSASA	36. TEKSASKA KRV
4. DVOBOJ KOD
ĐAVOLJE KULE	37. GRAD UPLAŠENIH
5. GROB U ARKANZASU	38. ŠERIF IZ FARLEJA
6. PUT ZA ŠERIDAN	39. LOVAC NA MUSTANGE
7. ZLATNI BIL	40. KAMP DRVOSEČA
8. PAKAO U VICITI	41. NOĆ U SIJUKS SITIJU
9. JAHAC SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA	42. KLANTONOVA BANDA
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIIJA	43. PREPAD U KLANCU
15. ERP I VARALICA	44. BITKA U LAMESI
16. OLUJA NAD SIMERONOM	45. ZAKON KOLTA
17. ČOVEK S BIČEM	46. NA POGREŠNOM TRAGU
18. VUKOVI IZ KOLORADA	47. ZLATONOSNA REKA
19. STARI GONIČ	48. KRVAVI SUDIJA
20. INDIJANSKO SEDLO	49. ŽUTI DŽIM
21. HITAC IZ ZASEDE	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
22. AJDAHO KID	51. KOČIJA ZA SALINU
23. LEDENI VETAR MONTANE	52. ŽIGOSANI
24. KRALJ STOČARA	53. BRONKO BIL
25. DŽIMIJEVA BANDA	54. KRISTAL PALAS
26. CRNI DŽO	55. PUCNJI U TOMBSTONU
27. USPAVANI PAKAO	56. BANDIT U TOMBSTONU
28. OPASNA BRAĆA	57. OTMICA
29. DRVO ZA VEŠANJE	58. OBRAČUN KOD
O. K. KORALA
30. TEROR U BLAFU	59. BITKA ZA RANČ
31. ZAVEJANI TRAGOVI	60. KARAVAN ZA NEVADU
32. MELEZ	61. METAK U LEDA
33. MOMCI SA RIVER RANČA	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu od 0,80 dinara.

CRTANI ROMANI

CENA 2 D.

200

Najduži poker

ČETVRTKOM

U PRODAJI

PANORAMA

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE -2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: TOMISLAV KETIG. Tehnički urednik: BOŠKO
ALEKSIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3
meseca 18 din. na 6 meseci 36 din. na 1 godinu 72 din. Za inostran-
stvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tek. račun 657-1-255 sa
naznakom za „Vikend romane”.

APRIL 1970.